

Akt.nr. 179

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven
Sendt: 19. oktober 2010 10:53
Til: Birgitte Broberg
Emne: VS: Høringssvar til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Til aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: Villy Dall [mailto:Villy.Dall@nordjyske.dk]
Sendt: 19. oktober 2010 10:40
Til: Christian Hesthaven
Emne: Høringssvar til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Til Justitsministeriet
Attn: Fuldmægtig Christian Hesthaven

Dansk Journalistforbund Kreds 6 Nordjylland takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Dansk Journalistforbunds Kreds 6 Nordjylland går ind for størst mulig åbenhed i den offentlige forvaltning. Derfor afviser DJKreds 6 de paragraffer i offentlighedskommissionens forslag til ny offentlighedslov samt justitsministerens forslag til følgelovgivning i form af ændringer af retsplejeloven og forvaltningsloven, som vil begrænse adgangen til aktindsigt for presse og borgere.

Specielt er vi kritiske over for forslagene til ny § 23, 24, 25 og 26 i offentlighedskommissionens forslag til ny offentlighedslov (og de deraf følgende ændringer i retsplejeloven og forvaltningsloven), som vil begrænse adgang til dokumenter, lavet uden for ministerier til betjening af ministre, og begrænse adgangen til dokumenter, der udveksles i forhandlinger mellem stat og kommuner.

DJ Kreds 6 anbefaler regering og folketing at fastholde det gældende objektive princip i offentlighedsloven; dvs., at der kan gives aktindsigt i dokumenter, som er sendt fra en myndighed til en anden.

Specifikt vedr. § 14 a (lovforslagets nr. 4):

I justitsministerens forslag står:

§ 14 a. Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 12 og § 14 omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagens afslutning.

I bemærkningerne til justitsministerens forslag til forvaltningslov står:

4.3.7.2. Der foreslås for det første med § 28, stk. 1, 1. pkt., i forslaget til offentlighedslov (og Offentlighedskommissionens lovudkast) den sproglige ændring, at ekstraheringspligten gælder med hensyn til *faktiske oplysninger, der er "relevante for sagen"*. Efter den gældende offentlighedslovs § 11, stk. 1, gælder ekstraheringspligten "oplysninger [...] om faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet".

I Offentlighedskommissionens forslag til offentlighedslov står:

§ 28. Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 23, § 24, stk. 1, § 25 og § 27, nr. 1-4, omfatter uanset disse bestemmelser *oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagen.*

Af Offentlighedskommissionens bemærkninger til § 28 fremgår:

Udtrykket *oplysninger om en sags faktiske grundlag* i stk. 1, 1. pkt., omfatter på den baggrund "egentlige faktuelle oplysninger" samt andre oplysninger, der medvirker til at skabe klarhed om sagen, herunder oplysninger om de metoder og forudsætninger, som en forvaltningsmyndighed har anvendt ved fastlæggelsen af de "egentlige faktuelle oplysninger".

Vurdering:

Det er ikke korrekt, når Justitsministeriet i det tilsendte lovforslags bemærkninger fremstiller det sådan, at der er overensstemmelse mellem ministeriets forslag og Offentlighedskommissionens forslag til udformningen af § 28, stk. 1, 1. pkt., ligesom det er vildledende, at det fremstår som en gennemførelse af Offentlighedskommissionens intentioner med § 28, stk. 1, 1. pkt.

Justitsministeren bruger en formulering af § 14a, der svarer til den gældende lovs § 11, stk. 1, nemlig "faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet."

Der er således tale om en væsentlig afvigelse fra Offentlighedskommissionens forslag, som Kreds 6 i sit hørings svar vedr. offentlighedskommissionens forslag på afgørende punkter tog afstand fra, ikke mindst hvad angår § 24 om ministerbetjening.

Vi må på den baggrund stille os uforstående over for ministeriets oplysning i det udsendte høringsbrev om, at ministerens forslag til en ny offentlighedslov i det væsentlige svarer til kommissionens forslag og må på det grundlag frygte, at et forslag, der på afgørende punkter beskærer den offentlige, demokratiske kontrol med myndighederne, i justitsministerens udformning er blevet endnu mere uantageligt for den presse, der skal leve op til sin rolle som en af demokratiets vagthunde.

Med venlig hilsen

VILLY DALL

Formand, DJ Kreds 6 Nordjylland

*****

VILLY DALL

Journalist - Kultur, Kirke, Historie & tillidsrepræsentant (DJ)

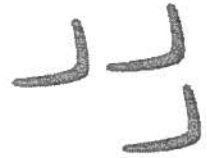
Thisted Dagblad / Nordjyske Medier

Web: www.thisted-dagblad.dk & www.nordjyske.dk/thisted

Besøgsadr.: Sydhavnsvej 5, 1. sal - 7700 Thisted

Mail: villy.dall@nordjyske.dk

Tlf.: 9919 9415 - 2177 8182 - Fax: 9919 9408

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk

20. oktober 2010

Vedrørende høring over udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven - Justitsministeriets sagsnr. 2009-760-0252

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2010-111-0057
Sagsbehandler
Kristian Gyde Poulsen
Direkte 3319 3215

Ved e-post af 22. september 2010 har Justitsministeriet anmodet Datatilsynet om bemærkninger til udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Datatilsynet skal herefter udtale følgende:

1. Det fremgår af de foreslåede bestemmelser om meroffentlighedsprincippet i forvaltningslovens § 10 og retsplejelovens § 41 h, at det i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt skal overvejes, om der kan gives aktindsigt i dokumenter og oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af forvaltningslovens §§ 12-15 b og retsplejelovens §§ 41 a-41 g. Det fremgår endvidere, at der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og regler i persondataloven.

Datatilsynet har noteret sig – og lægger stor vægt på – at det udtrykkeligt fremgår af den foreslåede § 10 i forvaltningsloven og § 41 h i retsplejeloven, at persondatalovens regler skal iagttages, når spørgsmål om meroffentlighed overvejes. Dette bør efter Datatilsynets opfattelse også afspejles i bemærkningerne til lovforslaget.

2.1. Det fremgår af den foreslåede § 41 g i retsplejeloven, at enhver kan forlange at få udleveret kopi af et bødeforelæg, jf. § 832, som en juridisk person har vedtaget.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at aktindsigt i bødeforelæg meddelt af politi eller anklagemyndigheden, som en fysisk person har vedtaget, ikke er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Som udgangspunkt omfatter begrebet personoplysninger i persondatalovens¹ § 3, nr. 1, alene *fysiske personer*. Oplysninger om juridiske personer falder således uden for lovens almindelige regulering, jf. persondatalovens § 1, stk. 1 og 2.

---

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer

Derimod er oplysninger om enkeltmandsejede virksomheder omfattet af begrebet personoplysninger, jf. *Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer* (Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen, 2. udgave, 2008), side 100, og *Personoplysningsloven* (Peter Blume, 1. udgave, 2000), side 32. Det antages endvidere, at også oplysninger om interessentskaber falder ind under lovens område, under forudsætning af at interessenterne er fysiske personer, jf. ligeledes *Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer* (Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen, 2. udgave, 2008), s. 100.

Datatilsynet går ud fra, at der med den nævnte ordning i lovforslagets § 41 g ikke lægges op til aktindsigt i personoplysninger omfattet af persondataloven. Datatilsynet finder, at dette bør tydeliggøres i lovforslaget. Det bemærkes, at aktindsigt i oplysninger om strafbare forhold vedrørende den personkreds, som er omfattet af persondataloven, ikke vil kunne ske inden for rammerne af persondatalovens § 8, ligesom en sådan ordning vil rejse spørgsmål i forhold til databeskyttelsesdirektivets artikel 8, stk. 5.

2.2. Datatilsynet skal endvidere pege på, at det ikke kan udelukkes, at der i enkelte af disse sager vil indgå oplysninger om *fysiske personer*, som f.eks. er ofre/forurettede i forbindelse med lovovertrædelsen i den konkrete sag. Dette kunne f.eks. være en sag inden for arbejdsmiljøområdet, hvor en medarbejder er kommet til skade. Tilsynet forudsætter i den forbindelse, at oplysningerne om sådanne personer kan undtages i medfør af retsplejelovens § 41 b, stk. 3, og at der heller ikke bør meddeles aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet (lovforslagets § 41 h) i disse oplysninger.

Datatilsynet finder, at dette bør fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget.

2.3. Det fremgår den foreslåede § 41 g, stk. 4, at – bl.a. – § 41 e, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.

Datatilsynet har noteret sig – og lægger stor vægt på – henvisningen i den foreslåede § 41 g, stk. 4, til § 41 e, stk. 5, og det i bemærkningerne til bestemmelsen anførte om, at henvisningen indebærer, at personnummer (dvs. personnummerets sidste fire cifre) ikke er omfattet af retten til aktindsigt.

3.1. Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 3, i forvaltningsloven, at dokumenterne skal udleveres i den form, som parten ønsker. Dette gælder dog ikke, hvis det er umuligt eller meget vanskeligt, eller der foreligger tungtvejende modhensyn.

3.2. Datatilsynet skal hertil bemærke, at persondatalovens regler om sikkerhed, herunder legitimationskrav, skal iagttages af myndigheder mv. Datatilsynet skal herved henvise til persondatalovens § 41, stk. 3, hvorefter den dataansvarlige skal træffe de fornødne foranstaltninger mod, at oplysninger kommer til uvedkommende kendskab eller på anden måde behandles i strid med persondataloven.

Der kan af denne bestemmelse udledes et legitimationskrav, som forpligter den dataansvarlige til bl.a. ved henvendelser fra en borger om aktindsigt at sikre sig identiteten, således at oplysninger ikke videregives til uvedkommende. Rettighedsvejledningen² indeholder nærmere omtale af legitimationskravet.

Datatilsynet skal endvidere henvise til kravene til eksterne kommunikationsforbindelser, jf. sikkerhedsbekendtgørelsens³ § 14, som er nærmere uddybet i sikkerhedsvejledningen⁴:

”For transmission af personoplysninger over åbne net (f.eks. Internet) gælder konkret nedenstående minimumskrav om sikkerhedsforanstaltninger:

Ved transmission af oplysninger over det åbne Internet er der generelt en risiko for, at oplysningerne undervejs læses og endog ændres af uvedkommende. Derudover er der en risiko for, at parterne i kommunikationen ikke er dem, de udgiver sig for.

Disse risici må vurderes af den dataansvarlige i den konkrete situation, således at der kan træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger.

Hvad angår fortrolighed kan denne sikres ved forsvarlig kryptering af de transmitterede oplysninger. Hvis der er tale om transmission af fortrolige oplysninger, herunder personnummer, skal der som minimum foretages en kryptering. Hvis de transmitterede oplysninger er af følsom karakter (omfattet af persondatalovens § 7, stk. 1 og § 8, stk. 1), skal der anvendes en stærk kryptering, baseret på en anerkendt algoritme.

Sikkerhed for autenticitet (afsenders og modtagers identitet) og integritet (de transmitterede oplysningers ægthed) må sikres i fornødent omfang ved anvendelse af passende sikkerhedsforanstaltninger, f.eks. elektronisk signatur eller individuelle, fortrolige adgangskoder.”

Det er Datatilsynets opfattelse, at pligten til at træffe sikkerhedsforanstaltninger efter persondataloven er ufravigelig og ikke bortfalder, selv om den registrerede har givet sit samtykke til det, jf. Datatilsynets Årsberetning 2005, side 70.

De nævnte sikkerhedskrav skal iagttages i forbindelse med udlevering af personoplysninger. Det bør derfor klart fremgå af bemærkningerne til lovforslaget samt af eventuelt informationsmateriale, at de nævnte sikkerhedskrav skal iagttages i forbindelse med udlevering af personoplysninger på baggrund af en anmodning om aktindsigt efter reglerne i forvaltningsloven.

² Datatilsynets vejledning nr. 126 af 10. juli 2000 om registreredes rettigheder

³ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning

⁴ Datatilsynets vejledning nr. 37 af 2. april 2001 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning

3.3. Datatilsynet skal endvidere pege på de særlige risici for kompromittering af fortrolige og følsomme oplysninger ved elektronisk databehandling. Det skal således sikres, at der ved aktindsigt ikke utilsigtet gives indsigt i ekstra information, som måtte være indlejret i eller på anden måde tilknyttet dokumenter, dataudtræk mv.

Dette bør efter Datatilsynets opfattelse også indgå i myndighedernes overvejelser i forbindelse med behandlinger af sager om aktindsigt efter forvaltningslovens regler.

Datatilsynet kan i øvrigt henvise til, at tilsynet i praksis har konstateret, at et særligt problem kan gøre sig gældende i forhold til metadata og ekstra information, der er indeholdt i indlejrede objekter såsom diagrammer. Fælles for begge er, at de ikke umiddelbart træder frem for læseren, og at dokumentet mv. indeholder flere oplysninger, end hvad der er tilsigtet.

4. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger (s. 14), at der – som følge af fremsættelsen af lovforslaget til en ny offentlighedslov samt det foreliggende lovforslag – er fremsat et forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om aktindsigt mv. (konsekvensændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen og ændringer i forvaltningsloven).

Det fremgår endvidere af de almindelige bemærkninger (s. 19), at for så vidt angår spørgsmålet om ændring af persondataloven finder Justitsministeriet, at forslaget til offentlighedsloven alene giver anledning til en enkelt konsekvensændring i persondataloven. Denne konsekvensændring er imidlertid medtaget i det lovforslag, som i øvrigt indeholder ændringer af lovgivningen, der indeholder henvisninger til den gældende offentlighedslov og forvaltningslov.

Datatilsynet skal anmode om at få dette lovforslag i høring.

Med venlig hilsen

Janni Christoffersen
Direktør

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt elektronisk til jm@jm.dk og che@jm.dk

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2010-4101-0056-4
Sagsbeh. Johann Herzog
Dir.tff.
Mail joh@domstolsstyrelsen.dk

6. oktober 2010

Høringssvar

Domstolsstyrelsen har den 22. september 2010 modtaget Justitsministeriets høring over udkast til forslag om lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Domstolsstyrelsen har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast.

Med venlig hilsen

Johann Herzog

Akt.nr. 161

Birgitte Broberg**Fra:** Christian Hesthaven**Sendt:** 13. oktober 2010 09:04**Til:** Birgitte Broberg**Emne:** VS: Hørings svar over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Til aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: nini.jepesen@3f.dk [mailto:nini.jepesen@3f.dk] **På vegne af hoering@3f.dk****Sendt:** 13. oktober 2010 08:58**Til:** Christian Hesthaven**Cc:** helle.s@3f.dk; jll@3f.dk**Emne:** Hørings svar over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet har 22. september 2010 fremsendt udkast til forslag til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven. Justitsministeriet har anmodet om 3F's eventuelle bemærkninger hertil.

Hermed følger 3F's bemærkninger:

Bemærkninger til lovforslagets § 1, stk. 2:

Punkt 4.3.2.3. For så vidt angår selskaber mv., der har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens, en regions eller en kommunes vegne, finder forbundet det dybt bekymrende, at Justitsministeriet vil lade det være op til den enkelte ministers bestemmelse, om disse selskaber mv. skal være omfattet af forvaltningsloven.

En parts behov for de rettigheder og beføjelser, som gælder efter forvaltningsloven, i sager, hvori en forvaltningsmyndighed vil eller har truffet afgørelse, gør sig i samme omfang gældende, når en privat med bindende virkning vil eller har truffet en sådan afgørelse i forhold til den pågældende. Justitsministeriet vælger i stedet at tilgodese, at det kan være vanskeligt for mindre virksomheder at påtage sig offentlige opgaver, hvis de skal iagttage forvaltningslovens regler. Justitsministeriets argumentation er dybt betænkelig. Det er retssikkerhedsmæssigt stærkt bekymrende, at en parts indsigt i offentlige myndigheders afgørelser kan begrænses ved blot at udlicitere opgaven.

Selvom man på det sociale område har valgt at lade forvaltningsloven gælde, er der mange eksempler på, at der bruges meget kreativitet på at omgå regelsættet (der henvises bl.a. til Ankestyrelsens afgørelser 105-10, 107-10, 108-10 og 122-10).

Forbundet skal derfor opfordre til, at der optages bestemmelse om, at forvaltningsloven er gældende for selskaber mv., der i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens, en regions eller en kommunes vegne.

Punkt 4.3.2.4. Justitsministeriet har valgt ikke følge Offentlighedskommissionens forslag om, at sidestille forvaltningsloven med offentlighedsloven for så vidt angår selskaber, hvor mere end 75 % af ejerandelene tilhører offentlige myndigheder. Justitsministeriets begrundelse er, at de pågældende selskaber ikke kan antages at træffe afgørelser i forvaltningslovens forstand. I den anledning skal forbundet anføre, at i og med, at ministeriets vurdering er baseret på en antagelse og ikke på faktuelle oplysninger, vil det være mere i overensstemmelse med almindelige retssikkerhedsprincipper at lade tvivlen komme eventuelle parter til gode og generelt lade også disse selskaber være omfattet af forvaltningsloven.

Bemærkninger til lovforslagets § 14 a:

Forbundet kan konstatere, at begrebet "sagens faktiske omstændigheder" forslås ændret til "en sags faktiske grundlag". Som det vil være ministeriet bekendt, har der blandt nogle af medlemmerne af Offentlighedskommissionen (jf. den af Oluf Jørgensen og Steen Rønsholdt offentligt fremførte kritik, hvorefter der i lovbemærkningerne til § 14 a sker en indsnævring i ministeriets opfattelse af, hvad der ligger i begrebet "en sags faktiske grundlag") været rejst tvivl om, hvorvidt denne ændring udelukkende er af redaktionel karakter eller om den også indebærer en indholdsmæssig ændring, selvom ministeriet i de specielle lovbemærkninger anfører, at bestemmelsen viderefører de gældende bestemmelser,.

Det er af afgørende betydning i en række sager, at 3F har adgang til at få indsigt i en *myndigheds vurdering* af de faktuelle forhold. Det drejer sig f.eks. om sygedagpengesager, sociale sager (revalidering, pensionssager, fleksjob mv.) og arbejdsskadesager. 3F vil ikke kunne varetage medlemmernes interesser på forsvarlig vis, hvis ikke vi har adgang til at se myndighedens vurdering af, hvilke faktuelle forhold, der har ført til den pågældende myndighedsafgørelse. Forbundet har i den offentlige debat noteret sig, at Justitsministeriet til dagbladet Information har udtalt, at "formålet er på ingen måde at indsnævre borgernes ret til indsigt i de her dokumenter, og det er heller ikke det, der sker med § 14 a.....". På denne baggrund forventer forbundet, at bemærkningerne til lovforslaget revideres, således at det tydeliggøres, at der ikke er tale om ændringer af indholdsmæssig karakter.

Venlig hilsen

Helle Sønderskov Sørensen
Advokat

Fagligt Fælles Forbund
Juridisk Sekretariat
Kampmannsgade 4, 1790 København V.
Direkte tlf.: 88 92 10 21
Fax.: 88 92 10 28

Hvis ovennævnte svar er givet som følge af telefonisk henvendelse, er svaret givet på baggrund af de foreliggende oplysninger og materiale. Der tages derfor, for god ordens skyld, forbehold for ikke oplyste forhold. Der er svaret ud fra den forudsætning, at der ikke er overenskomst på det pågældende område. Skulle dette være tilfældet, skal jeg bede modtageren rette henvendelse til den relevante gruppe i forbundet.

Fra: Justitsministeriet Departementet - Justitsministeriet Departementet [mailto:jm@jm.dk]

Sendt: 22. september 2010 14:44

Til: hoeringer@fbr.dk; \$Direktoratet for Kriminalforsorgen; info@danskbyggeri.dk; hk@hk.dk; ae@ae.dk; djoef@djoef.dk; mail@politiforbundet.dk; mailbox@ra.sa.dk; riomfr@fo.stm.dk; chefredaktionen@pol.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; rtv@mediesekretariatet.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; info@sala.dk; webmaster@tv3.dk; dn@dn.dk; jlo@domstol.dk; Post@vestrelandsret.dk; administration.kbh@domstol.dk; post@domstolsstyrelsen.dk; landbrugsraadet@landbrug.dk; ftf@ftf.dk; kirsten@jura.au.dk; krim@krim.dk; ks@ks.dk; amd@journalisthojskolen.dk; politi@politi.dk; karenmoestrupjensen@shret.dk; dt@datatilsynet.dk; post@procesbevillingsnaevnet.dk; jesper.olesen@jp.dk; klaus.hagensen@jp.dk; dch@dch.dk; da@da.dk; ddf@danskedagblade.dk; kto@kto.dk; post@oestrelandsret.dk; dmu-mags@internet.dk; amnesty@amnesty.dk; inf-dk@information.dk; pf@patientforsikringsforeningen.dk; aarhus@domstol.dk; aalborg@domstol.dk; odense@domstol.dk; lo@lo.dk; tv2@tv2.dk; info@cfu-net.dk; riomgr@gl.stm.dk;

14-10-2010

bv@bornsvilkar.dk; hvr@hvr.dk; dj@journalistforbundet.dk; samfund@advokatsamfundet.dk;
bjorn.elmquist@advokathca.dk; brd@brd.dk; ac@ac.dk; jurfak@jur.ku.dk; dfs@dfs.dk;
medierne@medierne.dk; fola@fola.dk; ast@ast.dk; mcu@tvc.dk; lokmedia@ammulti.dk; dkk@dkk.dk;
shk@sundhedskartellet.dk; sekretariatet@danske-smaaer.dk; mail@landdistrikterne.dk; \$Civilstyrelsen
(957cst); gat001@politi.dk; slrtv@slrtv.dk; slrtv@slrtv.dk; kw@utv.dk; radioerne@radioerne.dk;
claes.laustsen@sbsradio.dk; info@radio100fm.dk; dh@handicap.dk; jka001@politi.dk; post@retssikkerheds-
fonden.dk; joe@dm.dk; kerole@hotmail.dk; villy.dall@nordjyske.dk; ae@aeldremobiliseringen.dk; kristeligt-
dagblad@kristeligt-dagblad.dk; post@ugeaviserne.dk; alexheck@dadlnet.dk; canie@naestved.dk;
law@law.aau.dk; di@di.dk; aabenhedskomiteen@politik.dk; danva@danva.dk; infofuj@gmail.dk;
nils.mulvad@kaasogmulvad.dk; mv@kulturcenter.dk; prebensorensen@bbsyd.dk; info@pro-f.dk;
er@homannlaw.dk; redaktionen@berlingske.dk; direktion@dr.dk; mhp@fdim.dk; lmlsjl@statsforvaltning.dk;
post@skole-samfund.dk; redaktion@pgruppen.dk; bkf@bkchefer.dk; info@danske-aeldreraad.dk;
danskesspecialmedier@specialmedierne.dk; mail@danskeadvokater.dk; neh@danskehavne.dk;
\$Familiestyrelsen (958fam); js@sdu.dk; center@humanrights.dk; 3F DK; roskilde@domstol.dk; skaf@skaf-
net.dk; def@danskerhvervsfremme.dk; de@danskeenergi.dk; nordjylland@statsforvaltning.dk;
midtjylland@statsforvaltning.dk; syddanmark@statsforvaltning.dk; sjælland@statsforvaltning.dk;
hovedstaden@statsforvaltning.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; stk@stk.dk; regioner@regioner.dk;
jesper@tynell.dk; ae@aeldremobiliseringen.dk; lsonor@statsforvaltning.dk; fsd@rk.dk; kl@kl.dk
Cc: £JOURStatsretskontoret (951s17)

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

JUSTITSMINISTERIET

Christian Hesthaven

Fuldmægtig

Tlf.: 7226 8758

Mail: che@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Statsretskontoret
Att.: Christian Hesthaven

Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Den 22. september 2010 udsendte Justitsministeriet ovennævnte forslag i høring til en lang række myndigheder og organisationer. Justitsministeriet havde ikke sendt forslaget i høring til FOA – Fag og Arbejde, som er den største lønmodtagerorganisation på det kommunale/regionale område. Dette blev ved min telefoniske henvendelse til Christian Hesthaven beklaget, og det blev aftalt, at FOA fik udsat fristen for afgivelse af høringssvar til primo uge 43.

Det skal indledningsvist understreges, at de forvaltningsretlige regler, som gælder for offentligt ansatte og anvendes i samspil med de ansættelsesretlige regler/overenskomster, har overordentlig stor betydning som retssikkerhedsgarantier for vores medlemmer, navnlig når de udsættes for negative ledelsesreaktioner i form af afskedigelser, advarsler og lignende. Derfor er det afgørende, at der ikke sker forringelser af disse retssikkerhedsgarantier. At der i øvrigt søges at skabe parallelitet mellem forvaltningsloven og offentlighedsloven, synes yderst fornuftigt.

Det er derfor efter FOAs opfattelse beklageligt, at Justitsministeriet i bemærkningernes pkt. 4.3.2.3 kommer frem til, at forvaltningsloven kun skal gælde for de i forslagets § 1, stk. 3 nævnte selskaber mv. ved den pågældende ministers beslutning herom. Det er ikke hensigtsmæssigt, at man ikke her ønsker en parallelitet mellem offentlighedsloven og forvaltningsloven, men henviser til, at det ikke er nødvendigt, da man blot kan anvende offentlighedslovens bestemmelse om egenaccess.

FOA hilser forslagets § 10 om meroffentlighed velkomment, og skal bemærke, at det må indebære en pligt for myndigheden til overfor parten at redegøre for sine overvejelser om meroffentlighed i det omfang myndigheden har undtaget akter fra aktindsigt. Dette bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Forbundet har noteret sig, at Justitsministeriet har anført, at der med den ændrede formulering i bestemmelserne om aktindsigt og ekstraeringspligt, herunder forslagets § 14a ikke er tilsigtet en realitetsændring. Forbundet har tillige noteret sig, at der ved den ændrede formulering af § 19 ikke er tilsigtet en realitetsændring.

Dato:
26.10.2010

Sagsnummer:
10/236045

Ref.:
etp

FOA
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626
Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
a-kassen@foa.dk

www.foa.dk

Forbundet har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer af retsplejeloven.

Venlig hilsen

Ettie Trier Petersen
chefjurist

Akt.nr. 186

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven**Sendt:** 19. oktober 2010 16:05**Til:** Birgitte Broberg**Emne:** VS: Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejelovenTil aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: Benedicte Federspiel [mailto:bf@fbr.dk]**Sendt:** 19. oktober 2010 16:03**Til:** Christian Hesthaven**Cc:** Hoeringer**Emne:** Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet har i e-mail af 22. september 2010 anmodet Forbrugerrådet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Da betænkningen om offentlighed og det i betænkningen indeholdte lovforslag blev sendt i høring, blev Forbrugerrådet ikke hørt. Forbrugerrådet finder det derfor ikke muligt at kommentere de foreslåede lovændringer i de 2 nævnte love, der skyldes de ændringer, der vil blive foreslået i det i november fremsatte forslag til ny offentlighedslov.

Med venlig hilsen
Benedicte Federspiel
Chefkonsulent
Forbrugerrådet

Fra: Justitsministeriet Departementet - Justitsministeriet Departementet [mailto:jm@jm.dk]**Sendt:** 22. september 2010 14:44; fsd@rk.dk; kl@kl.dk**Cc:** EJOURStatsretskontoret (951s17)**Emne:** Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

JUSTITSMINISTERIET

Christian Hesthaven
Fuldmægtig

Tlf.: 7226 8758
Mail: che@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

"Hvordan bliver Danmark foregangsland på forbrugerområdet?"
Deltag i Forbrugerrådets og Dansk Erhvervs konference om udfordringerne i fremtidens forbrugerpolitik.
København, Børsen, torsdag den 28. oktober kl. 8:30 - 12:30
Tilmeld dig her: <http://www.forbrugerraadet.dk/nyheder-alle/hvordan-bliver-danmark-foregangsland/>

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt som e-mail til che@jm.dk

20.10.2010

10-0998

ANTH

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet har den 22. september 2010 anmodet om FTF's eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven.

I den forbindelse har FTF følgende bemærkninger til udkastet til lovforslaget.

Lovens anvendelsesområde

I pkt. 4.3.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger behandles spørgsmålet om forvaltningsloven skal finde anvendelse, når selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger mv. træffer afgørelse på vegne af staten, en region eller en kommune.

Som det er anført af Justitsministeriet, er baggrunden for at inddrage private virksomheder mv., der træffer afgørelse på vegne af staten, en region eller en kommune, under offentlighedslovens område, at offentlighedens interesse i at få indsigt er stærk, når der er tale om udøvelse af afgørelsesvirksomhed af klar offentligretlig karakter.

I relation til forvaltningslovens anvendelsesområde finder FTF, at de retssikkerhedsmæssige garantier, der følger af forvaltningslovens regler på samme måde bør finde anvendelse, når afgørelsesvirksomhed af klar offentligretlig karakter udøves af selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger mv.

FTF skal i den forbindelse bemærke, at det regelsæt, der opstilles i forvaltningsloven vedrørende de formelle regler for udøvelsen af forvaltningsmyndighed, er opstillet for at sikre, at der træffes rigtige afgørelser, og for at sikre partens indsigt i beslutningsprocessen. Når afgørelsesvirksomhed af klar offentligretlig karakter udøves af private, er partens behov for indsigt i beslutningsprocessen og i øvrigt at de retssikkerhedsmæssige garantier iagttages efter FTFs opfattelse ikke mindre, end når den samme afgørelsesvirksomhed udøves direkte

af en offentlig myndighed. Med andre ord bør borgernes retssikkerhed ikke svækkes, fordi en privat virksomhed udøver afgørelseskompetence på vegne af en offentlig myndighed.

FTF finder derfor, at det må kræve meget væsentlige modhensyn og bero på en konkret vurdering, hvis de retssikkerhedsmæssige garantier, som forvaltningsloven opstiller, ikke skal gælde, når selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger mv. træffer afgørelse på vegne af staten, en region eller en kommune. Derfor skal udgangspunktet i disse tilfælde være, at forvaltningsloven finder anvendelse.

FTF vil derfor foreslå, at lovforslaget ændres, således, at forvaltningsloven som udgangspunkt også gælder, når selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger mv. træffer afgørelse på vegne af staten, en region eller en kommune.

Partens adgang til indsigt i faglige vurderinger

Vedrørende lovforslagets § 1, nr. 4 (forslag til forvaltningslovens § 14b), fremgår det af bemærkningerne under pkt. 4.3.7.4.2., at Justitsministeriet kan tilslutte sig en regel om, at der i de tilfælde, hvor det er almindelig praksis, at anvende eksterne konsulenter til at foretage faglige vurderinger, men hvor der i samme sagstype også anvendes interne medarbejdere til at foretage samme faglige vurderinger, kan gives partsaktindsigt i faglige vurderinger i endelig form. For det nærmere fortolkning af begrebet faglige vurderinger i endelig form, har Justitsministeriet henvist til Offentlighedskommissionens overvejelser.

FTF finder, at de grunde Justitsministeriet har anført, ikke er tilstrækkelige til at begrænse retten til partsaktindsigt i faglige vurderinger i endelig form, til kun at angå tilfælde, hvor det er almindelig praksis, at indhente eksterne faglige vurderinger. Som det også er anført af Offentlighedskommissionen, vil en generel adgang til aktindsigt i faglige vurderinger i endelig form være med til at sikre, at en part i en afgørelsessag på behørig vis kan varetage sine interesser både under sagen og ikke mindst under en eventuel klagesag.

Det er således FTFs opfattelse, at det ikke bør lægges vægt på om myndigheden i større eller mindre omfang i den pågældende sagstype benytter sig af interne eller eksterne faglige vurderinger. Afgørende må være, om der er tale om en faglig vurdering i endelig form, som nærmere defineret af Offentlighedskommissionen.

FTF vil derfor foreslå, at bestemmelsen udformes i overensstemmelse med det Offentlighedskommissionen har foreslået, således at anvendelsesområdet ikke begrænses til tilfælde,

hvor det er almindelig praksis, at anvende eksterne konsulenter til at foretage faglige vurderinger, men at der indføres en generel adgang til indsigt i faglige vurderinger i endelig form.

Partshøring

I pkt. 4.3.10. i lovforslagets almindelige bemærkninger behandles spørgsmål vedrørende parthøring. Det fremgår heraf bl.a., at der foreslås en ændring i formuleringen af hvilke oplysninger, der skal høres over, således at formuleringen "en sags faktiske grundlag" benyttes. Det fremgår endvidere, at der herved forudsættes, at det ikke herved ændres ved gældende ret i forhold til, *hvornår* en myndighed skal foretage partshøring.

FTF skal i den forbindelse bemærke, at det er FTFs opfattelse, at det bør præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at den nye formulering af høringspligten i forvaltningslovens § 19 heller ikke indebærer en ændring i gældende ret med hensyn til *hvilke* oplysninger parten skal høres over, herunder at forslaget ikke berører den almindelig anerkendte udvidede parthøring, der indebærer, at der i afskedigelsessager mv. skal partshøres over myndighedens foreløbige opfattelse af sagen.

FTF har i øvrigt ikke bemærkninger til det fremsendte udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
Formand

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

che@jm.dk

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 70 11 45 45
Fax 33 30 44 49
www.hk.dk/kommunal

Sagsnr.: 8420-9824
/hg
20. oktober 2010

Vedrørende høring om forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

HK/Kommunal har modtaget Justitsministeriets udkast til forslag til lovændring af forvaltningsloven og retsplejeloven.

Hermed følger HK/Kommunals bemærkninger.

HK/Kommunals bemærkninger vedrører forslag til ændring af forvaltningsloven. HK/Kommunal har ingen bemærkninger til forslag til ændring af retsplejeloven.

Bemærkninger til lovforslagets § 1, stk. 2:

Lovforslaget indebærer en præcisering samt udvidelse af lovens anvendelsesområde, herunder at det skal være op til den enkelte minister at fastsætte, hvorvidt selskaber, institutioner, foreninger mv., der har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på det offentlige vegne, skal være omfattet af forvaltningsloven.

Begrundelsen er blandt andet, at det vil kunne være byrdefuldt for den enkelte virksomhed, at forvaltningsloven finder anvendelse på den private afgørelsesvirksomhed, og det må antages, at den private virksomhed har påtaget sig opgaven under forventning om, at forvaltningsloven ikke gælder for den overtagne virksomhed.

HK/Kommunal finder, at der skal meget tungtvejende begrundelser til for at begrænse partsaktindsigt i forbindelse med offentlige myndigheders afgørelser, for eksempel hvis afgørelsesvirksomheden er overdraget til private, eksempelvis ved udlicitering. Argumenterne om, at det kan virke byrdefuldt for en privat virksomhed samt hvilke forventninger virksomheden måtte have haft ved overtagelsen af opgaven, er efter HK/Kommunals opfattelse ikke tungtvejende. Borgernes og de ansattes retssikkerhed kommer i første række.

Det er derfor HK/Kommunals opfattelse, at forvaltningsloven derfor bør være gældende for selskaber, institutioner, foreninger mv. der har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på det offentlige vegne.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres det, at justitsministeriet ikke finder at forvaltningsloven bør udstrækkes til at omfatte selskaber, hvor mere end 75 % af ejerandelene tilhører danske offentlige myndigheder.

Begrundelsen er, at det ikke kan antages, at disse selskaber træffer afgørelser i forvaltningslovens forstand. Det virker ikke umiddelbart logisk at undtage disse selskaber fra forvaltningsloven. Ofte vil disse selskaber være dannet ved virksomhedsoverdragelse af offentligt ansatte, der været vant til, at deres ansættelsesforhold var omfattet af forvaltningsloven. En undtagelse fra forvaltningsloven på dette spinkle grundlag kan både resultere i, at der træffes

afgørelser i forvaltningslovens forstand, som ikke vil være omfattet af forvaltningsloven samt reducere de ansattes ret til blandt andet partshøring.

HK/Kommunal skal på den baggrund anbefale, at justitsministeriet følger Offentlighedskommissionens linie om

- at sidestille forvaltningsloven med offentlighedsloven for selskaber hvor mere end 75 % af ejerandelene tilhører offentlige myndigheder
- at sidestille forvaltningsloven med offentlighedsloven for virksomheder der udfører opgaver på vegne af det offentlige

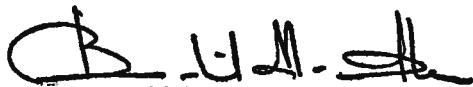
I lovforslaget er der lagt op til en redaktionel ændring af § 14 a, hvorefter ordlyden ændres fra "sagens faktiske omstændigheder" til "en sags faktiske grundlag".

Der har været rejst tvivl om, hvorvidt der tillige er tale om en indholdsmæssig ændring og på den baggrund skal HK/Kommunal anbefale, at det i bemærkningerne til lovforslaget præciseres, at der alene er tale om en redaktionel ændring og at en indholdsmæssig ændring på ingen måde er tilsigtet. Gerne suppleret med et eksempel der tydeliggør dette.

Af lovforslagets § 15 c, stk. 2 og 3 fremgår det, at der ikke skal meddeles parten aktindsigt hvis det vil indebære, at der gives klart vildledende information eller det resterende indhold i dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold.

HK/Kommunal skal dertil bemærke, at det som udgangspunkt må være den part der søger aktindsigt, som afgør om en information er vildledende eller uforståelig. Ellers kan der i yderste tilfælde forekomme situationer hvor der nægtes aktindsigt på et subjektivt grundlag. Såfremt ændringen i lovforslaget fastholdes, skal HK/Kommunal anbefale at der i bemærkningerne gives konkrete eksempler på, hvornår aktindsigt vil virke vildledende eller ikke vil fremstå forståeligt eller sammenhængende.

Med venlig hilsen
HK/Kommunal

Bodil Otto
FORMAND

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Statsretskontoret
E-mailes til:
jm@jm.dk og
che@jm.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO
19. oktober 2010
J.NR.
540.10/24107/EER

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)- J.nr. 2009-760-0252

Justitsministeriet har ved mail af 22. september 2010 anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Det anføres i lovforslagets bemærkninger, at lovforslaget vil blive fremsat i Folketinget samtidig med forslag til en ny offentlighedslov, som i det væsentlige svarer til det lovudkast til en ny offentlighedslov, der er indeholdt i Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven. Lovforslaget om ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven lægger op til en række ændringer af indholdsmæssig og redaktionel karakter med henblik på at skabe parallelitet mellem på den ene side offentlighedsloven og på den anden side forvaltningsloven, hvor dette skønnes hensigtsmæssigt. Baggrunden for ønsket om at skabe parallelitet er, at forvaltningslovens regler om partsindsigt er opbygget på samme måde som offentlighedslovens regler om aktindsigt, og i vidt omfang er der også et indholdsmæssigt sammenfald mellem de to regelsæt. Også retsplejelovens regler om aktindsigt er i et vist omfang inspireret af aktindsigtsreglerne i offentlighedsloven.

Instituttet har gennemgået lovforslaget i lyset af de bestemmelser i menneskerettighedskonventionerne, der er af betydning for retten til aktindsigt. Instituttet finder ikke, at lovforslaget krænker disse rettigheder, men i bemærkningerne nedenfor fremsættes en række forslag til præciseringer i og ændringer af lovforslaget, der efter instituttets opfattelse vil styrke retten til aktindsigt.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør, dr. jur.

1 Instituttets menneskeretlige bedømmelsesgrundlag

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention indeholder ikke en udtrykkelig ret til aktindsigt, men Menneskerettighedsdomstolen har fastslået, at der kan være ret til aktindsigt (efter anmodning eller på myndighedens eget initiativ) efter bl.a. konventionens artikel 8 om, at enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance (se navnlig Gaskin-sagen, dom af 19.2.1998). Også konventionens artikel 10 om ytrings- og informationsfrihed kan indebære, at der skal meddeles aktindsigt, ligesom parter i en retssag efter konventionens artikel 6 om retten til en retfærdig rettergang kan have ret til aktindsigt i de relevante dokumenter, som den pågældende domstol ligger inde med. Lignende rettigheder findes i FN-konventionen om Borgerlige og Politiske rettigheder. Europarådet har endvidere vedtaget en konvention om aktindsigt (Convention on Access to Official Documents), som Danmark endnu ikke har ratificeret.

2 Instituttets bemærkninger til lovforslaget

2.1 Generelt

Instituttet har tidligere i et høringsnotat udtalt sig om det lovudkast til en ny offentlighedslov, som er indeholdt i Offentlighedskommissionens betænkning (herefter omtalt som betænkningen). Instituttet bakker op om forslaget (dog med det forbehold, at instituttet i det store hele er af den opfattelse, at lovforslaget bør vedtages med de ændringer, som følger af mindretallets dissenser, hvilket imidlertid er uden betydning for de her foreslåede rettigheder). Som konsekvens heraf, er instituttet også enig i de forslag til ændringer af forvaltningsloven og retsplejeloven, som følger betænkningens forslag. Bemærkningerne nedenfor omhandler alene tilfælde, hvor lovforslaget ikke har fulgt betænkningens forslag, og hvor instituttet har den opfattelse, at en større overensstemmelse kunne være hensigtsmæssig.

2.2 Forvaltningslovens anvendelsesområde

2.2.1 I betænkningen foreslås offentlighedslovens anvendelsesområde udvidet til også at gælde for selskaber og institutioner m.v., som har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på det offentliges (statens, en regions eller kommunes) vegne. En tilsvarende bestemmelse er ikke foreslået indføjet i forvaltningsloven, hvilket bl.a. er begrundet med, at det vil kunne virke byrdefuldt for private aktører at blive omfattet af forvaltningslovens regler, der ikke blot omhandler partsindsigt, men også vejledning, repræsentation, partshøring og begrundelse. For mindre virksomheder antages det desuden at kunne give anledning til administrative problemer.

Instituttet skal hertil bemærke, at, som anført i lovforslagsbemærkningerne, vil en parts behov for forvaltningslovens retssikkerhedsgarantier være uafhængigt af, om det er det offentlige eller private, der træffer afgørelse i vedkommendes sag. Endvidere må det, som anført i Offentlighedskommissionens betænkning, antages at være forudsat, når det

offentlige træffer beslutning om at henlægge afgørelseskompetencen til private, at de private har den fornødne struktur til at varetage opgaverne (i betænkningen s. 301 sigtes til behandlingen af anmodninger om aktindsigt fra såvel parter som offentligheden).

- Instituttet er opmærksomt på, at forvaltningslovens partsbeføjelser er videregående end den blotte ret til aktindsigt, og at opgaven med at administrere disse derfor kan virke byrdefuld for private aktører. Imidlertid er det efter en samlet afvejning instituttets opfattelse, at individhensynet vejer tungest, hvorfor privat afgørelsesvirksomhed (i det offentlige sted) bør være omfattet af forvaltningslovens retssikkerhedsgarantier.

Skulle der på særlige områder være afgørende modhensyn, kunne det overvejes at give vedkommende minister kompetence til helt eller delvis at holde sådanne område uden for lovens anvendelsesområde.

2.2.2 Selskaber, hvor mere end 75 % af ejerandelene tilhører offentlige myndigheder foreslås i betænkningen omfattet af offentlighedslovens aktindsigtsregler, men i det foreliggende lovforslag foreslås sådanne selskaber ikke inddraget under forvaltningslovens anvendelsesområde. Begrundelsen er, at de pågældende selskaber ikke antages at træffe afgørelser i forvaltningslovens forstand, og at en inddragelse af selskaberne under forvaltningsloven vil kunne stride mod baggrunden for udlægningen af opgaverne til drift i selskabsform (oftest at få en forretningsmæssig drift på markedsvilkår); hertil kommer, at selskaberne kan være konkurrenceudsatte.

Instituttet skal hertil bemærke, at de nævnte hensyn også blev taget i betragtning af Offentlighedskommissionen, der dog også tog i betragtning, at de nævnte selskaber ofte er forsyningsvirksomheder og i realiteten ofte med en monopolstilling inden for et lokalområde, hvor deres afgørelser om tilslutning og betaling kan være af stor betydning for borgerne. Hensynet til selskaber, som er konkurrenceudsatte, er i betænkningen foreslået varetaget ved, at vedkommende minister får hjemmel til (efter forhandling med justitsministeren) at undtage nærmere angivne selskaber fra offentlighedslovens anvendelsesområde.

- Instituttet er af den opfattelse, at de overvejende offentligt ejede virksomheder bør være omfattet af forvaltningslovens regler efter samme model som forslås gennemført i offentlighedsloven. Det skal herved bemærkes, at de relevante dele af forvaltningsloven alene finder anvendelse i sager, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse.

2.3 Meddelelse af interne faglige vurderinger i endelig form

Offentlighedskommissionen foreslår i betænkningen, at der skal gælde en ret til aktindsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, i det omfang oplysningerne indgår i et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende. Herved

varetages hensynet til, at befolkningen, medier og politikere kan tage stilling til og drøfte fremsatte lovforslag m.v. på de faglige præmisser, som de bygger på. Kommissionen har endvidere i betænkningen tilkendegivet, at der i forvaltningsloven bør indsættes en bestemmelse om, at oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, der er indeholdt i bl.a. interne dokumenter, som udgangspunkt skal meddeles efter forvaltningslovens regler om partsindsigt, hvis de nævnte oplysninger indgår i en afgørelsessag, hvor den, som anmoder om aktindsigt, er part. I betænkningen præciseres det, at der skal være adgang til aktindsigt i sådanne vurderinger 'også forud for, at en forvaltningsmyndighed har truffet afgørelse i sagen'.

Formålet er at sikre, at parten på behørig vil kunne varetage sine interesser under sagen. Bestemmelsen vil således indebære, at der er samme adgang til faglige vurderinger, hvad enten de er udarbejdet af myndighedens egne ansatte eller eksterne konsulenter (lægefaglige vurderinger nævnes som eksempel).

På den baggrund er der i lovforslagets § 14 b indsat en bestemmelse om, at i sager 'hvor det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager, omfatter retten til aktindsigt oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget af det pågældende spørgsmål'.

Om baggrunden for i forvaltningsloven at indsnævre adgangen til partsindsigt i interne faglige vurderinger i endelig form til sager hvor det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager (i stedet for mere generelt at lade afgørelsessager være omfattet) henvises der i lovforslagsbemærkningerne til følgende: at hensynene i forvaltningsloven og offentlighedsloven ikke er de samme, at et afgørende hensyn er at undgå forskelsbehandling af eksterne og interne faglige vurderinger, og at dette hensyn ikke gør sig gældende generelt, da det normalt er myndighedernes egne ansatte, der foretager faglige vurderinger i afgørelsessager, og at hensynet til, at parten skal kunne varetage sine interesser, (allerede) er varetaget i forvaltningsloven med den gældende ordning om bl.a. partshøring m.v.

Som yderligere argumenter anføres, at en mere generel ret til indsigt i interne faglige vurderinger i endelig form typisk ikke reelt vil tilgodese hensynet til, at parten kan varetage sine interesser, da sådanne vurderinger ofte først vil foreligge i endelig form i forbindelse med, at den pågældende sag afgøres, og at en generel adgang til indsigt i de interne vurderinger vil kunne føre til en grundlæggende ændring af den måde, hvorpå behandlingen af afgørelsessager foregår. I sidstnævnte henseende henvises der til de mulige konsekvenser, at der vil blive brugt store ressourcer på at udforme de endelige vurderinger, at der vil blive udarbejdet færre eller mindre nuancerede vurderinger og at kendskab til de pågældende vurderinger før en sags afgørelse vil kunne skabe en forventning om, at en bestemt afgørelse vil blive truffet.

Instituttet finder ikke, at der er tale om afgørende modhensyn. Aktindsigt i faglige vurderinger kan være af betydning både før og efter, at en afgørelse træffes. Formålet med at give aktindsigt (i både offentlighedsloven og forvaltningsloven) er, at den, der begærer aktindsigt, bliver i stand til at tage stilling til og drøfte 'sagen' på de faglige præmisser, den bygger på. Dette hensyn gælder bredt. Forvaltningslovens retssikkerhedsgarantier giver ikke nødvendigvis en part samme forståelse for vurderingsgrundlaget, som indsigt i selve den faglige vurdering kan give. Det skal yderligere bemærkes, at det i betænkningen er anført, at parter skal have indsigt i faglige vurderinger også forud for afgørelsen af en administrativ sag, hvoraf det (modsnævningsvis) følger, at det er forudsat, at et væsentligt anvendelsesområde er den efterfølgende adgang til aktindsigt; herved må det antages, at for parter vil indsigt i den faglige vurdering kunne have betydning for eventuelle overvejelser om klagemuligheder.

Heller ikke det sidst anførte hensyn om, at en generel adgang til indsigt i de interne vurderinger vil kunne føre til en grundlæggende ændring af den måde, hvorpå behandlingen af afgørelsessager foregår, forekommer overbevisende. Argumenterne om, at det vil være ressourcekrævende at udforme de interne faglige vurderinger (med offentlighed for øje), og at vurderingerne risikører at blive færre eller mindre nuancerede, minder om indvendinger i 1970'erne i forbindelse med offentlighedslovens gennemførelse i forvaltningerne. Trods udsagn om, at mindre ville blive skrevet etc., blev resultatet ofte en bedre sagsbehandling (bl.a. blev subjektive vurderinger i højere grad erstattet af dokumenterbare betragtninger).

- Samlet set er det instituttets opfattelse, at hensynet til parter i afgørelsessager med afgørende vægt taler for generelt at meddele aktindsigt i interne faglige vurderinger, når de foreligger i endelig form.

Instituttet finder i øvrigt anledning til at bemærke, at lovforslagsbemærkningerne om afgrænsningen af, hvad der forstås ved 'interne faglige vurderinger', kan give grund til tvivl på flere punkter. Det nævnes eksempelvis, at en analyse af jordbundsforhold og beregning af jordens bæreevne er en faglig vurdering, hvorimod vurderingen af, om en borger opfylder betingelserne i en lovbestemmelse for at få en tilladelse eller ej (byggetilladelse i eksemplet) ikke er en faglig vurdering, men et led i 'subsumtionen af sagens faktiske omstændigheder i forhold til det givne retsgrundlag'. Begge dele kan som nævnt give anledning til tvivl.

Analyser og beregninger kan henregnes til en sags faktiske omstændigheder, jf. betænkningen s. 556 ff., hvor det anføres, at spørgsmålet herom ikke alene beror på en oplysnings indhold, men også dens funktion i den konkrete sag, herunder om den bidrager til at supplere sagen bevismæssige grundlag eller i øvrigt har til formål at skabe klarhed med hensyn til sagen faktiske omstændigheder, jf. også FOB 2005.485 (betænkningen s. 562).

- Efter instituttets opfattelse kan der være behov for i lovforslagsbemærkningerne at afklare - i overensstemmelse med både det i betænkningen anførte og Folketingets

Ombudsmands praksis – hvad der forstås ved faktiske oplysninger i forvaltningslovens forstand.

Hvad angår betydningen af en 'faglig vurdering' anføres det i betænkningen, at det er en vurdering afgivet af en person med særlige forudsætninger for at udtale sig om et bestemt spørgsmål. Det afgørende er ikke vedkommendes uddannelse, men vedkommendes særlige forudsætninger. Administrativ indsigt er ikke en 'særlig indsigt', men det er den indsigt, som der bygges på i 'rene' faglige vurderinger, f.eks. af lægefaglig, økonomisk eller juridisk art, vedrørende sagen umiddelbare indhold. Begrebet 'faglige vurderinger' afgrænses over for de politiske og strategiske vurderinger samt vurderinger af, hvilke løsninger der anbefales på grundlag af en faglig vurdering.

- Vurderingen af, om en person er omfattet af en lovbestemmelse (og dermed berettiget til at få de deri hjemlede tilladelser, ydelser etc.) er efter instituttets opfattelse en faglig vurdering af juridisk karakter. Også dette forhold er der efter instituttets opfattelse behov for at få afklaret i lovforslagsbemærkningerne – i overensstemmelse med det i betænkningen anførte.

Et sidste spørgsmål vedrørende de interne faglige vurderinger angår ekstraheringspligten i situationer, hvor interne faglige vurderinger i et internt dokument er 'integreret med politisk præget rådgivning'. I lovforslagsbemærkningerne anføres det, at interne faglige vurderinger, der er integreret med eller afspejler overvejelser om, hvilken betydning den faglige vurdering skal tillægges i afgørelsessagen, eller hvad der skal være udfaldet af sagen, ikke vil være omfattet af meddelelsesforpligtelsen i § 14 b. Udtalelsen herom er meget 'bred', og der kan efter instituttets opfattelse være behov for en kvalificering – i overensstemmelsen med ordlyden i betænkningen.

I betænkningen anføres det, at det 'i et vist omfang (kan) være vanskeligt at undgå, at interne faglige vurderinger i f.eks. et internt dokument er integreret med politisk præget rådgivning. I det omfang vil der ikke skulle foretages ekstrahering af de faglige vurderinger ... '.

- Efter instituttets opfattelse må det i betænkningen anførte forstås således, at som udgangspunkt kan og skal en integrering undgås, men *i det omfang det vanskeligt kan lade sig gøre*, kan en ekstrahering af den 'integrerede faglige vurdering' undlades. Dette forbehold bør efter instituttets opfattelse (også) komme til udtryk i bemærkningerne til forvaltningslovforslaget.

2.4 Begrænsning af retten til aktindsigt af hensyn til statens sikkerhed og rigets forsvar

Efter lovforslagets § 15 kan retten til aktindsigt begrænses på grund af afgørende hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar, medmindre partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv taler imod. Lovforslaget til en ny

retsplejelov indeholder i § 41 d, stk. 5, nr. 2, en lignende bestemmelse, ligesom forvaltningslovforslagets § 27, stk. 2, indeholder en bestemmelse om offentligt ansattes tavshedspligt, når det er af væsentlig betydning for statens sikkerhed og rigets forsvar.

Forslaget om at ændre forvaltningslovens § 15 fremsættes ifølge lovforslagsbemærkningerne i lyset af den lignende ændring i offentlighedslovudkastet og indebærer, at der ikke efter en konkret vurdering vil skulle påvises en nærliggende skadesrisiko for at undtage oplysninger fra en parts adgang til aktindsigt m.v.

- Efter instituttets opfattelse er det ikke ganske klart, om en konkret skadesvurdering kan undlades efter alle de tre foreslåede lovændringer. Desuden forekommer der at være behov for at skitsere nogle retningslinier for, hvilke typer oplysninger der kan undtages af hensyn til statens sikkerhed og rigets forsvar.

Akt.nr. 189

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven
Sendt: 20. oktober 2010 09:55
Til: Birgitte Broberg
Emne: VS: Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Til aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: Kirsten Fly Malling [mailto:kfm@sdu.dk]
Sendt: 20. oktober 2010 09:38
Til: Christian Hesthaven
Cc: dkuni@dkuni.dk; Jens Oddershede; Per Overgaard Nielsen; Bjarne Graabech Sørensen; Connie Bang Jensen; Lone P. Iversen; Jørgen Schou; journal mailbox
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Syddansk Universitets j.nr. 077-2010.

Syddansk Universitet er ved mail af 22. september 2010, sagsnr. 2009-760-0252, blevet anmodet om at komme med eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven m.v. Ændringerne sker i lyset af ændringerne i offentlighedsloven.

Det er universitetets opfattelse, at behandlingen af en begæring om aktindsigt ofte tager lang tid med søgning i journaler, manuelle registre og fjernarkiver, hvorfor forslaget, om at en anmodning som hovedregel skal være færdigbehandlet inden 7 arbejdsdage efter modtagelsen, virker meget stram. Universitetet behandler begæringer om aktindsigt hurtigt og uden unødigt ophold, men kan i meget store og komplekse sager komme op på en sagsbehandlingstid på tre til fire uger.

På rektors vegne

Jørgen Schou
Kontorchef, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
Email js@sdu.dk
Web <http://intern.sdu.dk/enheder/ledelsessekr/ansatte/js-1040/>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Campusvej 55 · 5230 Odense M · Tlf. 6550 1000 · www.sdu.dk

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven
Sendt: 15. oktober 2010 15:15
Til: Birgitte Broberg
Emne: VS: Høringssvar

Vedhæftede filer: ATT66896.dat

ATT66896.dat (12
KB)

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Trine Schultz [mailto:ts@law.aau.dk]
Sendt: 15. oktober 2010 15:08
Til: Christian Hesthaven
Cc: Nina von Hielmcrone; Sten Bønsing; Lars Bo Langsted
Emne: Høringssvar

Til Christian Hesthaven
Lovafdelingen, Justitsministeriet.

Hermed høringssvar til Justitsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Mvh.
Nina von Hielmcrone, Sten Bønsing og Trine Schultz Juridisk Institut, Aalborg
Universitet.

--

.....
Trine Schultz
Lektor, Ph.D. Aalborg Universitet.
Juridisk Institut
JURAENS HUS
Niels Jernes Vej 6B
9220 Aalborg Øst
tlf.: 9940 8126
mail: ts@law.aau.dk
.....

Aalborg den 15. oktober 2010

Høringssvar til Justitsministeriets udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven.

Af justitsministeriets udkast til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven fremgår det, at ændringerne skal ses i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen.

Som det fremgår af udkastets § 1 nr. 1 med bemærkninger afviger udkastet til forvaltningslov sig fra forslaget til offentlighedslov sig imidlertid på eet punkt, som vi finder meget væsentligt.

Det er da også dette punkt, der er genstand for vores høringssvar.

Det foreslås, at loven kun skal gælde helt eller delvis for nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger mv., hvis den pågældende ressortminister fastsætter bestemmelser herom.

Udkastets udgangspunkt er således, at loven ikke skal finde anvendelse, hvor private virksomheder ved lov er tillagt beføjelse til at træffe afgørelse med bindende virkning for borgerne.

Spørgsmålet diskuteres i bemærkningerne (4.3.2.3.).

Vi er ganske enige med ministeriet i den betragtning, at ”kompetencen til med bindende virkning i forhold til den enkelte borger at træffe afgørelser om, hvad der konkret er eller skal være gældende ret (udstede forvaltningsakter), udgør et af kerneområderne i den virksomhed, der i almindelighed udøves af den offentlige forvaltning” og at der ”således (er) tale om en virksomhed, som forvaltningsloven (...) netop sigter på at regulere, jf. lovens § 2, stk. 1.” Hvortil kommer, ”at en parts behov for de rettigheder og beføjelser, som gælder efter forvaltningsloven, i sager, hvori en forvaltningsmyndighed vil eller har truffet afgørelse, i samme omfang gør sig gældende, når en privat med bindende virkning vil eller har truffet en sådan afgørelse i forhold til den pågældende.”

Som argument for at undtage private virksomheder m.v. fra at være omfattet af de retssikkerhedsgarantier, der er knyttet til afgørelsesvirksomhed anføres, at der kan være en risiko for, at især mindre virksomheder vil have svært ved at leve op til de krav, forvaltningsloven stiller om vejledning, partshøring osv. og at fordelene ved at lade opgaverne udføre af private som en integreret del af deres virksomhed vanskeliggøres af et krav om at skulle leve op til lovens krav. Endelig anføres det, at anvendelse af forvaltningsloven bør bero på en konkret vurdering af den pågældende afgørelsesvirksomhed.

Netop afgørelsesvirksomhed er som det anføres et af kerneområderne for offentlig virksomhed. Forvaltningslovens regler har til formål at sikre, at der i denne virksomhed træffes lovlige og korrekte afgørelser og at borgeren sikres rettigheder i forbindelse med disse afgørelser. Der er tale om hensyn, som må gælde uanset om myndighedsudøvelsen ligger hos det offentlige eller hos private aktører.

De hensyn, der anføres imod at lade loven omfatte også private forekommer ikke synderligt vægtige - også for ganske små forvaltningsenheder (svarende til små virksomheder) lykkes det i dag at overholde forvaltningsloven.

I udkastet er der ikke foretaget nogen afvejning af argumenter for eller imod. Der konkluderes blot under henvisning til de sidstnævnte.

Efter vores opfattelse bør forvaltningsloven af hensyn til behovet for korrekte og lovlige afgørelser og for borgerens retssikkerhed gælde for al afgørelsesvirksomhed. For at imødekomme det anførte behov for inddragelse af private virksomheder kunne man overlade det til den enkelte fagminister i samråd med justitsministeriet i konkrete tilfælde - efter en afvejning af de (tungtvejende) hensyn, der ligger bag forvaltningslovens regler over for behovet for at overlade myndighedsopgaver til private - helt eller delvis at undtage virksomhederne fra være omfattet af loven.

I dette høringssvar er der ikke taget stilling til resten af lovforslaget. At der ikke er kommentarer hertil er derfor ikke et udtryk for enighed, men blot at der ikke har været mulighed for yderligere kommentering.

På vegne af Juridisk Institut ved Aalborg Universitet
Nina von Hielmcrone, Sten Bønsing og Trine Schultz

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

2309.9

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Christian Hesthaven
E-mail: che@jm.dk

Sagsnr.: 2309.8
HH
Direkte tlf.nr.: 3347 0624
19. oktober 2010

Vedr.: Høring over udkast til forslag til ændring af forvaltningsloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

KTO har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven i høring.

KTO henviser til eventuelle høringssvar fra LO, FTF, AC og KTO's medlemsorganisationer for så vidt angår de bemærkninger, som er relevante for de kommunalt og regionalt ansattes ansættelsesvilkår i forslaget til lov om ændring af forvaltningsloven.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Henrik Højrup Hansen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: che@jm.dk

KL's hørings svar

Ved brev af 22. september 2010 har Justitsministeriet anmodet om KL's eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

KL's sekretariat har følgende bemærkninger:

Det foreliggende lovforslag skal ses i sammenhæng med det kommende forslag til en ny offentlighedslov. Det bemærkes i den forbindelse, at det kommende forslag til en ny offentlighedslov ikke har været sendt i høring.

Vedrørende forslaget's *økonomiske og administrative konsekvenser* er KL enig med Justitsministeriet i, at det foreliggende lovforslag skal indgå i forhandlingerne med de kommunale og regionale parter om de administrative og økonomiske konsekvenser af det kommende forslag til en ny offentlighedslov.

KL's sekretariat har herudover følgende bemærkninger til udkastets enkelte bestemmelser:

Vedr. *udkastets § 1, nr. 2, "Meroffentlighedsprincippet – forslag til forvaltningslov § 10"* foreslår KL, at det præciseres i bemærkningerne til § 10 i forvaltningsloven, at forvaltningsmyndigheden – i den situation hvor en afvejning fører til, at der ikke kan meddeles aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet - kan opfylde begrundelseskravet på samme måde, som angivet i bemærkningerne til § 14 i offentlighedskommissionens lovudkast.

Det fremgår bl.a. heraf, at begrundelseskravet kan opfyldes ved, at forvaltningsmyndigheden oplyser, at myndigheden har overvejet at give aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet, men at afvejningen af på den ene side hensynet til de beskyttelsesinteresser, der ligger bag den pågældende undtagelsesbestemmelse, eller andre lovlige hensyn, og på den anden side hensynet til de interesser, der ligger bag anmodningen om

Den 20. oktober 2010

Jnr 01.12.00 K04
Sagsid 000221935

Ref ABN
abn@kl.dk
Dir 33703779

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

aktindsigt, har ført til, at myndigheden ikke finder grundlag for at give aktindsigt efter meroffentlighedsprincippet.

Vedr. udkastets § 1, nr. 4 *”Meddelelse af interne faglige vurderinger – forslag til forvaltningslovens § 14 b”*. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis bestemmelsen formuleres mere præcist, da det i praksis vil kunne være vanskeligt at afgrænse, i hvilke sager ”det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager”.

Vedr. udkastets § 1, nr. 6 *”Behandling af anmodninger om aktindsigt og klageadgang - forvaltningslovens § 16, stk. 2”*. Det fremgår af denne bestemmelse, at en anmodning om aktindsigt skal færdigbehandles inden syv arbejdsdage.

Mange kommuner holder lukket f.eks. imellem jul og nytår og dagen efter Kristi Himmelfart.

KL skal på den baggrund anmode om, at det præciseres i bemærkningerne til bestemmelsen, at udtrykket ”syv arbejdsdage” medfører, at bl.a. lørdage, søndage og helligdage, samt dage, hvor en offentlig myndighed holder lukket, ikke skal medregnes ved beregningen af 7-arbejdsdages-fristen.

Med venlig hilsen

Annette Baun Knudsen

Akt.nr. 145

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven

Sendt: 1. oktober 2010 11:27

Til: Birgitte Broberg

Emne: VS: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af FVL og RPL

Akteres på sag 2009-760-0252.

Christian

Fra: Maria Wegener-Petersen (KS) [mailto:MWP@kfst.dk]

Sendt: 1. oktober 2010 11:08

Til: Christian Hesthaven

Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af FVL og RPL

Kære Christian Hesthaven

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ingen bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lydet af lov om offentlighed i forvaltningen)

Med venlig hilsen

Maria Wegener-Petersen
Fuldmægtig / Head of Section
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen / Danish Competition and Consumer Authority
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf. +45 7226 8000
Fax +45 3332 6144
Dir. tlf. +45 7226 8114
E-mail: mwp@kfst.dk

Forbrugerstyrelsen og Konkurrencestyrelsen er pr. 19. august 2010 fusioneret. Styrelsen hedder nu Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Alle medarbejdere har fået ny mailadresse, som slutter med @kfst.dk.

Akt.nr. 153

Birgitte Broberg

Fra: FOLA [fola@fola.dk]

Sendt: 11. oktober 2010 09:50

Til: Justitsministeriet; Christian Hesthaven

Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Tak for det tilsendte høringsmateriale. Vi har ingen kommentarer.

Med venlig hilsen

Lotte Hansen

Sekretariatsleder

FOLA - Forældrenes Landsforening

www.fola.dk

Fra: Justitsministeriet Departementet - Justitsministeriet Departementet [mailto:jm@jm.dk]

Sendt: 24. september 2010 09:10

Til: skaf@skaf-net.dk; law@law.aau.dk; rtv@mediesekretariatet.dk; ks@ks.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; slrtv@slrtv.dk; slrtv@slrtv.dk; pf@patientforsikringsforeningen.dk; info@danskbyggeri.dk; ac@ac.dk; amd@journalisthojskolen.dk; redaktionen@berlingske.dk; politi@politi.dk; riomfr@fo.stm.dk; fola@fola.dk; ddf@danskedagblade.dk; medierne@medierne.dk; radioerne@radioerne.dk; post@ugeaviserne.dk; joe@dm.dk

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

<<CHE40492.doc>> <<CHE40497.doc>> <<CHE40498.doc>>

Med venlig hilsen

Christian Hesthaven

Fuldmægtig

Tlf.: 7226 8758

Mail: che@jm.dk

Slotsholmsgade 10

1216 København K

7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Statsretskontoret
Att. Christian Hesthaven

Sagsnr. 2009-760-0252

25.10.2010

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Det er Ældre Sagens opfattelse, at lovforslaget indeholder en række glimrende ny- og omformuleringer af paragraffer i de to love, men at der er behov for præciseringer og ændringer i visse paragraffer.

For så vidt angår *forvaltningsloven*, er det positivt at:

- lovforslagets § 1, stk. 2-3 udvider kredsen af virksomheder, der skal give aktindsigt til at omfatte selvejende institutioner mv., der er oprettet på privatretligt grundlag, men som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol. På ældreområdet er det fx relevant i forhold til de friplejehjem, som der er kommet flere af indenfor de sidste ti år
- lovforslagets § 9 a *ikke* tillader, at anmodning om aktindsigt kan afslås, fordi den vil betyde et uforholdsmæssigt ressourceforbrug
- der sker en lovfæstelse af det ulovbestemte meroffentlighedsprincip og at dette princip også gælder i sager, der er undtaget fra aktindsigt.

Forslag til ændringer

Ældre Sagen foreslår, at §§14 a og 14 b skrives sammen, så retten til aktindsigt omfatter:

- en sags faktiske oplysninger, for så vidt de er relevante for sagens afgørelse
- eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen
- endelige, interne vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen.

Det er vores opfattelse, at begrænsningen i § 14 b, om at der kun kan gives aktindsigt i endelige, faglige, interne vurderinger, hvis det er normalt at indhente eksterne vurderinger af disse forhold, ikke er rimelig.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 14 b, er bestemmelsen netop indsat, fordi det ofte er en tilfældighed, om de faglige vurderinger er interne eller eksterne.

Justitsministeriets modargument mod at åbne helt for aktindsigt i endelige interne faglige vurderinger – jf. Ældre Sagens forslag ovenfor – er, at en parts kendskab til interne faglige vurderinger i endelig form, vil kunne give parten en forventning om, hvilken afgørelse forvaltningsmyndigheden vil træffe. (Se nærmere herom i de generelle bemærkninger, punkt 4.3.7.4.3 side 48.)

Det er Ældre Sagens opfattelse, at hensynet til at give parten mulighed for at få kendskab til såvel de eksterne som de endelige interne faglige vurderinger, der skaber klarhed vedrørende sagens indholdsmæssige (bevismæssige eller faktiske) grundlag, ikke desto mindre er det eneste rimelige.

En sådan mulighed vil give en part bedre muligheder for at vurdere den efterfølgende afgørelses rimelighed, herunder vurdere sine muligheder for at få medhold i en ankesag.

Vi mener ikke, at forvaltningsmyndighedernes pligt til begrundelse af afgørelsen fuldt ud kompenserer for muligheden for at få kendskab til de nævnte faglige vurderinger, som typisk vil være mere omfattende.

Myndighedernes overvejelser om, hvad der skal være udfaldet af sagen, er ikke undergivet aktindsigt, men er led i den konkrete subsumption af sagen. Dette vigtige kerneområde i myndighedernes beslutningsproces står således helt uantastet.

En mindre ting

Det er svært at forstå den præcise mening af § 11, stk. 2, nr. 5 om undtagelse af sager, der vedrører implementering af straffuldbyrdelse, for så vidt angår oplysninger, der er indhentet *for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed.*

Bør der ikke stå: ...for så vidt angår oplysninger, der er indhentet *til brug for politiets forebyggende virksomhed?*

Ældre Sagen håber, at justitsministeriet vil tage godt imod vores forslag.

Med venlig hilsen

Margrethe Köhler
Seniorkonsulent, cand. jur.

Justitsministeriet
Statsretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Lovafdelingen

2010-00734/07.04.04
7. oktober 2010
PEO/dc

Vedrørende sags nr.: 2009-760-0252 – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Justitsministeriets Statsretskontor, Lovafdelingen, har i skrivelse af 22. september 2010 anmodet om Politiforbundets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet ikke har bemærkninger til udkastet.

På forbundets vegne – og med venlig hilsen

Poul-Erik Olsen

Akt.nr. 159

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven
Sendt: 13. oktober 2010 10:40
Til: Birgitte Broberg
Emne: VS: Høringssvar - sagsnr. 2009-760-0252

Til aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: Lisbeth Feldvoss Klusmann [mailto:LFK@procesbevillingsnaevnet.dk]
Sendt: 13. oktober 2010 10:31
Til: Christian Hesthaven
Cc: Justitsministeriet
Emne: Høringssvar - sagsnr. 2009-760-0252

Justitsministeriet ved Mohammed Ahsan har ved mail af 22. september 2010 anmodet Procesbevillingsnævnet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

I den anledning kan det oplyses, at Procesbevillingsnævnet ikke har bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Lisbeth Feldvoss
Chefkonsulent

Københavns Byret

Justitsministeriet
Lovafdeling
Statsretskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2010.44

Dato 26. oktober 2010

Ved en e-mail af 22. september 2010 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast om forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til jr.nr.2009-760-0252.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-44-10
Den 27/10-2010

Justitsministeriet har ved mail af 22. september 2010 (Sagsnummer 2009-760-0252) anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bjarne Christensen".

Bjarne Christensen

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. modt.
10 NOV. 2010

Den = 8 NOV. 2010
J.nr.
Init: mbm

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 22. september 2010 (sagsnr. 2009-760-0252) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast om forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Lovudkastet har den 5. november 2010 være drøftet på et plenarmøde i landsretten, og jeg skal herefter udtale:

Landsretten er enig i Justitsministeriets vurdering, hvorefter forslaget til ny offentlighedslov og forslag til ændring af forvaltningsloven ikke giver anledning til ændringer af retsplejeloven i videre omfang end foreslået af Justitsministeriet. Landsretten skal bemærke, at et betydeligt antal af de begæringer om aktindsigt, som landsretten modtager, er komplicerede og meget ressourcekrævende. Det må derfor forventes, at den foreslåede 7-dagesfrist i mange tilfælde ikke vil kunne overholdes. Landsretten har ikke i øvrigt bemærkninger til lovudkastet.

Dette høringssvar sendes efter anmodning tillige pr. mail til che@jm.dk.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

(Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Justitsministeriets sagsnummer 2009-760-0252

Indledning

Indledningsvis skal Retspolitisk Forening bemærke, at det forekommer logisk og konsekvent, at offentlighedskommissionens bemærkninger og forslag til ajourføring af forvaltningsloven og retsplejeloven nu udmøntes i et lovforslag, der kan behandles parallelt med forslagene til ændring af lov om offentlighed i forvaltningen.

En del af foreningens bemærkninger er identiske med foreningens høringssvar af 27.02.2010 over offentlighedskommissionens betænkning.

Foreningens principielle udgangspunkt er, at en lovgivning, der i sit kerneindhold er fastlagt for mere end 25 år siden, må forventes moderniseret ud fra den betragtning, at en forbedret retssikkerhed og dermed større åbenhed i forhold til såvel den enkelte borger som part i en sag som i forhold til en bredere offentlighed må være et naturligt krav. Dette krav skal ikke mindst ses i lyset af, at de praktiske, herunder administrative, konsekvenser af den hidtil gældende retstilstand efter foreningens opfattelse ikke har gjort yderligere skridt i retning af større åbenhed betænkelige.

I så henseende synes lovudkastet at være yderst sparsomt med forbedringer og repræsenterer i visse henseender egentlige tilbageskridt.

Foreningens kommentarer vedrører alene spørgsmål, som findes væsentlige og principielle. Høringssvaret omfatter ikke lovudkastets forslag til ændringer i retsplejeloven. Dette forslag forekommer systematisk at høre nærmere sammen med forslaget til ny lov om offentlighed i forvaltningen.

Høringssvaret er systematisk opbygget således:

1. Lovens anvendelsesområde.
2. Undtagelser og begrænsninger fra og i aktindsigten.
3. Statens sikkerhed og rigets forsvar.
4. Delvis aktindsigt.

Ad 1. Lovens anvendelsesområde

Selskabsgørelsen af en række offentlige service- og forsyningsaktiviteter har skabt et behov for, at disse selskaber inddrages som direkte omfattet af loven. Den gældende bestemmelse i forvaltningslovens § 1, stk 2., har eksisteret siden 1985. På daværende tidspunkt var der kun i yderst begrænset omfang - om noget overhovedet - tale om at selskabsgøre opgaver ved eller i henhold til lov at tillægge beføjelse til at træffe afgørelser på statens, en regions eller en kommunes vegne. Det skal medgives, at navnlig forsyningsvirksomhederne ikke som hovedopgave har at træffe afgørelser, men at levere en bestemt service. Ikke desto mindre træffes der også i disse selskaber beslutninger vedrørende den enkelte borgers forhold. Eksempelvis vil vandspild som følge af et sprængt vandværk ikke nødvendigvis, fordi vandet forsvinder ned i jorden, føre til en øget belastning af kloaksystemet og dermed begrunde pålæg af en større afledningsafgift. Et afslag på fritagelse for afledningsafgiften for overforbruget ville tidligere, hvis vandforsyningen var drevet af kommunen, udløse krav om begrundelse, aktindsigt mv. Dette er ikke tilfældet i dag, når selskabet er etableret som aktieselskab, og det skal øjensynligt heller ikke være tilfældet i fremtiden. Det er derfor meget utilfredsstillende, at den hidtil gældende retstilstand fastholdes, således at det fortsat er vedkommende minister – efter forhandling med justitsministeren – der kan fastsætte regler om, at forvaltningsloven helt eller delvis skal gælde for nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger mv. Som minimum burde selskabsgjorte, tidligere offentligt drevne virksomheder være direkte omfattet af lovens ordlyd. Det bemærkes, at disse selskaber er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol.

Justitsministeriets argumentation om mulige vanskeligheder for *mindre* firmaer, der ved lov har fået tillagt afgørelseskompetencer, forekommer ikke overbevisende, jf. hvad der ovenfor er anført om forsyningsvirksomhederne. Desuden synes det noget selvmodsigende, at selvejende institutioner, der driver forsyningsvirksomhed, er omfattet af loven, f.eks. et vandværk, der er drevet som selvejende institution, men at et vandværk, der er selskabsgjort i form af et aktieselskab, ikke er det.

Vandværker, der er drevet som selvejende institutioner er desuden typisk, hvad der må henføres til betegnelsen mindre firmaer. Videre skal bemærkes, at det er en politisk afgørelse i en kommunalbestyrelse, hvorvidt en selskabsgørelse af en forsyningsvirksomhed skal ske i form af aktieudstedelse, som brugerejet andelsselskab eller som selvejende institution.

Endelig skal det anføres, at den tiltagende selskabsgørelse af offentlige aktiviteter typisk med salg af offentlige ejerandele som formål bør underkastes en grundig analyse af de mulige retssikkerhedsmæssige problemer, der opstår, fordi der sker overførsel fra offentlig til privat drift og dermed i vidt omfang fjernelse af den beskyttelse, der er nedfældet i forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Ad 2. Undtagelser og begrænsninger fra og i aktindsigten.

Lovudkastet foreslår, at de gældende regler i forvaltningslovens §§ 12, stk. 2, og 14 stk. 2, ændres fra "Oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagens afgørelse, og som alene indeholdes i interne arbejdsdokumenter, skal uanset bestemmelsen i stk. 1 meddeles i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel." og overføres til en ny § 14 a samtidig med, at *faktiske omstændigheder* omdefineres til en sags *faktiske grundlag*.

Den nye affattelse af § 14 a er hentet fra offentlighedskommissionens forslag til ny § 28, der anvender udtrykket "en sags faktiske grundlag". Kommissionen anfører (bet. s. 993), at dette skal forstås som egentlige faktuelle oplysninger samt andre oplysninger, der medvirker til at skabe klarhed om sagen, herunder oplysninger om de metoder og forudsætninger, som en forvaltningsmyndighed har anvendt ved fastlæggelsen af de egentlige faktuelle oplysninger. Såfremt dette indebærer, at den hidtidige forståelse af bestemmelsen i forvaltningslovens § 12, stk. 2, fortsat lægges uændret, har foreningen ingen indvendinger. Dette betyder, at der skal gives aktindsigt i ikke alene rene faktuelle oplysninger, men også i dokumenter, der indeholder subjektive vurderinger, der ud fra et relevanskriterium har ført til udvælgelse af sådanne oplysninger, samt andre, herunder juridiske vurderinger, der er af betydning for forståelse mv. af oplysningernes værdi. Lovudkastets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til § 14 a er imidlertid så summariske, at det er uklart, om den gældende retstilstand opretholdes. Det bør i bemærkningerne præciseres, at der er tale om en uændret videreførelse af den gældende ekstraheringspligt, således som den er forstået af offentlighedskommissionen.

Så vidt foreningen kan vurdere er der tale om to forskellige præciseringer. I bemærkningerne til § 14 a bruges formuleringen "viderefører med visse redaktionelle og sproglige ændringer" med en henvisning til de almindelige bemærkninger. I disse, under pkt. 4.3.7.4.2, foretages en afgørende ændring af definitionerne - meget tydeligt i eksemplet om byggesagen - men underbygget med den foregående sætning. Det meste af indholdet i "sagens faktiske grundlag" flytter ministeriet til § om

"interne faglige vurderinger". Og juridiske vurderinger (der ifølge offentlighedskommissionen var hovedindholdet i interne faglige vurderinger i endelig form) uddefineres helt.

Den foreslåede nye § 14 b fastlægger om aktindsigt i faglige vurderinger, at i sager, hvor det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager, omfatter retten til aktindsigt oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget til de pågældende spørgsmål. Justitsministeriet anfører herom i de almindelige bemærkninger (4.3.7.4.2.), at:

"..det kan forekomme uhensigtsmæssigt, at der f.eks. vil være adgang til aktindsigt i en faglig vurdering (f.eks. en lægelig vurdering eller ingeniørberegning), der indgår i en afgørelsessag, hvis vurderingen er foretaget af eksterne konsulenter mv., der ikke er knyttet til myndigheden ved et egentligt ansættelsesforhold, men derimod ikke, hvis den samme vurdering er foretaget af myndighedens egne fastansatte medarbejdere (f.eks. interne lægekonsulenter eller ingeniører). Retten til aktindsigt vil således kunne bero på den tilfældige omstændighed, om forvaltningsmyndigheden ved behandlingen af en sag f.eks. vælger at bruge en intern eller en ekstern lægekonsulent eller ingeniør."

Foreningen kan fuldt ud tilslutte sig disse bemærkninger. Derfor forekommer det også uforståeligt, at betingelsen for aktindsigt i interne faglige vurderinger er, at det skal være almindelig praksis hos myndigheden at, der indhentes eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager. Sådant som bestemmelsen umiddelbart sprogligt må forstås, betyder det modsætningsvis, at såfremt det *ikke* er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger, kan aktindsigt afslås. Da det i lovudkastets almindelige bemærkninger anføres, "at det helt generelle billede for den offentlige forvaltning er, at det er myndighedens egne ansatte, der foretager de faglige vurderinger", vil dette føre til, at aktindsigt i interne faglige vurderinger gøres til sjældne undtagelser. Det afgørende må være, om disse oplysninger, der er indeholdt i de faglige vurderinger, eksterne eller interne, er relevante for sagen og ikke om, hvorvidt de som også anført af offentlighedskommissionen, er foretaget eksternt eller internt.

Foreningen kan på denne baggrund tilslutte sig det synspunkt, at der bør være aktindsigt i interne faglige vurderinger, der foreligger i endelig form. Såfremt disse vurderinger indgår i en politisk-strategisk rådgivning, er det vigtigt, at undtagelsen fra ekstraheringspligten alene vedrører de politisk-strategiske elementer i vurderingen.

Ad 3. Statens sikkerhed og rigets forsvar.

Siden 1985 har hensynet til statens sikkerhed og rigets forsvar været benyttet som afslag på aktindsigt formentlig i praksis uden nogen nærmere konkret vurdering. Den nye affattelse af bestemmelsen i forslaget § 15 stadfæster denne retstilstand. Retspolitisk Forening finder det naturligt, at aktindsigt kan afslås, når sådanne hensyn gør sig gældende, selvom det også, som

anført af Justitsministeriet, må anses for sjældent, at sådanne oplysninger optræder i afgørelsessager. Dette er imidlertid ikke utænkeligt, Danmarks tiltagende engagement i internationale konflikter og militære tilstedeværelse udenfor landets grænser taget i betragtning.

Det afgørende må være, om aktindsigten vil medføre konkrete skadevirkninger mod eller i det mindste vanskeligheder med at sikre opretholdelsen af statens sikkerhed og rigets forsvar. Foreningen finder samlet set, at der bør stilles krav om en konkret begrundelse for afslag om aktindsigt sager af denne karakter, og at dette udtrykkeligt fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen. En tilsvarende argumentation gør sig gældende med hensyn til forslaget til ny § 27 om tavshedspligten. Også her gælder, at der ikke er krav om en konkret vurdering. Dette krav bør af hensyn til ytrings- og informationsfriheden præciseres. Ikke mindst fordi dette også vil være bedst stemmende med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Ad 4. Delvis aktindsigt.

Justitsministeriet foreslår som noget nyt i forslagets § 15 c: ”at der ikke skal meddeles delvist aktindsigt, hvis det vil medføre en prisgivelse af det eller de hensyn, der er nævnt i §§ 15-15 b, hvis det vil indebære, at der gives en klart vildledende information, eller hvis det resterende indhold i dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold.” Bestemmelsen forekommer uforståelig og ses ikke nærmere begrundet i bemærkningerne.

Således som forslaget er formuleret synes det at antage, at visse dokumenter i den offentlige forvaltning kan have en karakter, der kan pege på vildledning, uforståelighed og manglende sammenhæng, hvis det gøres tilgængeligt gennem delvis aktindsigt. Det kan naturligvis ikke udelukkes, at dette kan være tilfældet. Det må imidlertid være partens vurdering af dette spørgsmål, der er afgørende og ikke, hvorvidt forvaltningen gennem uigennemtrængelige formuleringer er i stand til at unddrage sig aktindsigt.

København, d. 21. oktober 2010

Opdateret d. 22. oktober 2010

Bjørn Elmquist
formand

Leif Hermann
bestyrelsesmedlem

Justitsministeriet
Statsretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 19. oktober 2010

JOURNAL NR.

RA-2010-890-0016

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: LLI

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 22. september 2010 (sagsnr. 2009-760-0252) har Justitsministeriet fremsendt udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen) med anmodning om eventuelle bemærkninger.

I den anledning skal jeg bemærke, at det fremsendte lovudkast ikke giver anledning til bemærkninger.

På rigsadvokatens vegne

Eva Rønne

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10,
DK-1216 København K
Danmark

Sendt via e-mail: jm@jm.dk, riomgr@gl.stm.dk

Høringsskrivelse til Rigsombudsmandens skriftlige høring over udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Justitsministeriets sagsnr. 2009-760-0252)

19. oktober 2010
Sagsnr. 2010-040116
Dok. Nr. 485299

På vegne af Formandens Departement takker Lov- og Justitsafdelingen for muligheden for, at afgive høringssvar til fremsendte udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Lov- og Justitsafdelingen har ingen bemærkninger til det fremsendte forslag. I det omfang forslaget påtænkes iværksat for Grønland, imødeses et udkast til anordning til fornyet høring hos Grønlands Selvstyre.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Jóhan E. Simonsen
Toqq/direkte 345131
jesi@nanoq.gl

Justitsministeriet Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

20-10-2010

Høringssvar om forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven.

Statsforvaltningen er af Justitsministeriet ved mail af 22. september 2010 (j.nr. 2009-760-0252) bedt give høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven. Statsforvaltningen Nordjylland svarer på vegne af alle statsforvaltningerne.

Vedrørende det fremsendte lovforslag bemærkes, at bestemmelsen i den foreslåede § 38 i Offentlighedskommissionens forslag til offentlighedslov, hvorefter en afgørelse om afslag på aktindsigt, der er truffet af en kommunal myndighed, en regions myndighed eller et kommunalt fællesskab i sager, hvor der ikke er nogen administrativ klageinstans, skal være ledsaget af vejledning om muligheden for at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed, ikke er gentaget i forslaget til lov om ændring af forvaltningsloven.

Begrundelsen herfor fremgår ikke af lovforslaget.

Det bemærkes, at en borger kan være part i en afgørelsessag uden at være klageberettiget. En borger kan også være part i en afgørelsessag, hvor der findes en klageinstans på området, men hvor den bestemte type afgørelse er undtaget fra klageadgangen, jf. til eksempel en kommunes afgørelse i henhold til byggelovens § 12, som ikke kan påklages, jf. byggelovens § 12, stk. 7.

Vedrørende meroffentlighedsprincippet i lovforslagets § 10 bemærkes, at myndigheden bliver ikke alene forpligtet til at overveje muligheden for meroffentlighed, men også til at begrunde et helt eller delvist afslag på aktindsigt, med en afgivelse af de parametre der ligger til grund for beslutningen (se hertil betænkning om offentlighedsloven). Statsforvaltningerne finder, at det er en meget omfattende og ressourcekrævende

STATSFORVALTNINGEN NORDJYLLAND
AALBORGHUS SLOT
SLOTSPLADSEN 1
9000 AALBORG

JOURNAL NR.: 2010-60/6
SAGSBEHANDLER: ARANO
DIREKTE TELEFON: 7256 8760

TELEFON: 7256 8700
TELEFAX: 9631 0020
GIRO: 3001 5557410
EAN-NR. 5798000362345
SE-NR. 29 37 62 98
nordjylland@statsforvaltning.dk
www.statsforvaltning.dk

Åbningstider:
Mandag-onsdag 10 - 14
Torsdag 10 - 16
Fredag 10 - 12

bestemmelse, set i lyset af, at bestemmelsen er en pligt til overvejelse for myndighederne, ikke en tildeling af ret til borgeren.

Vedrørende formuleringen af lovforslagets § 12 bemærkes, at bestemmelsen måske kan give anledning til tvivl, idet § 12, stk. 2, synes at stride mod den i § 12, stk. 1, 2. pkt., beskrevne definition på interne arbejdsdokumenter.

Meningen synes at være, at retten til aktindsigt ikke omfatter en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående, medmindre afgivelsen sker af retlige grunde, til forskningsmæssig brug eller af lignende grunde.

Vedrørende lovforslagets § 16, stk. 2 finder statsforvaltningen det positivt, at den hidtidige "dage-regel" erstattes af en "arbejdsdage-regel" således at der er den fornødne tid til at fremskaffe akterne, også selv om ansøgningen fremsendes op til helligdage. Den foreslåede 7 dages frist er dog fortsat meget kort i visse situationer og det må konkret siges, at for de myndigheder, der holder institutionslukket mellem jul og nytår, vil der eksempelvis ved årsskiftet 2010-2011 være 1 dag til at besvare en ansøgning, der modtages den 23. december. Det bør overvejes at undlade at tælle "institutionslukkede" dage med i opgørelsen.

Den nuværende § 16, stk. 2 indeholder ikke i lovteksten en angivelse af de grunde, der kan retfærdiggøre en udsættelse af aktindsigten. Ifølge gældende vejledning til forvaltningsloven kan aktindsigten blandt andet udsættes, hvis dette sker af hensyn til en forsvarlig og hurtig behandling af andre sager, der i øvrigt er under ekspedition hos den pågældende myndighed (vejledningens punkt 98).

Lovforslaget gentager i punkt 4.3.9.1 og til nr. 6. i bemærkningerne alene ordene "f.eks. sagens omfang eller kompleksitet", altså noget der knytter sig til den konkrete sag. Der er ikke oplysninger om, at der vil kunne ske udsættelse af grunde, der kunne angå andet end den konkrete sag.

Der er vedrørende lovforslagets § 16, stk. 2 tale om konsekvensændringer som følge af ændringer i offentlighedsloven. Ifølge Offentlighedskommissionens betænkning side 805 f kan der ske udsættelse af andre grunde, for eksempel hensynet til behandling af de andre sager, der er under ekspedition hos myndigheden og betænkningens forslag til § 36, stk. 2 i den nye offentlighedslov lyder : " ... som følge af navnlig sagens omfang eller kompleksitet".

Hvis det med ændringen af forvaltningsloven er tænkt, at der kan ske udsættelse også af andre grunde, som det er nævnt i betænkningen, vil det med fordel kunne præciseres.

Vedrørende lovforslagets § 16, stk. 3, bemærkes, at det kunne være ønskeligt, at der blev givet myndighederne mulighed for af administrative grunde at nægte aktindsigt gennemført ved personligt fremmøde, hvis myndigheden skønner, at det administrativt ville være mere hensigtsmæssigt at gennemføre aktindsigten ved fremsendelse af sagens akter.

Med Venlig hilsen

Leif Sondrup
Direktør

Anette Ravnholt
Kontorchef

Justitsministeriet
che@m.dk

Niels Hemmingsens Gade 10
1153 København K

Telefon: 33 76 86 96

Telefax: 33 76 86 97

website: www.skafnet.dk

e-mail: skaf@skafnet.dk

Giro: 205-8707

19. oktober 2010

10-02325 10.01. SB/SB

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet har den 22. september 2010 sendt udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen) i høring.

Det fremgår af lovudkastets almindelige bemærkninger, at lovforslaget forudsættes fremsat samtidigt med forslag til en ny offentlighedslov, som i det væsentlige svarer til det lovudkast, som er indeholdt i Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009.

SKAF har den 26. februar 2010 afgivet høringssvar over betænkningen om offentlighedsloven, hvorfor der indledningsvis skal henvises til dette svar.

Det skal endvidere bemærkes, at SKAF - i lighed med, hvad der gør sig gældende med hensyn til høringssvaret vedr. Offentlighedskommissionens betænkning - alene afgiver høringssvar over de elementer i lovforslaget, som direkte eller indirekte har betydning for SKAF's kerneopgaver, dvs. opgaver, som relaterer sig til forhandlinger af løn- og ansættelsesvilkår for en række medarbejdergrupper inden for den offentlige forvaltning.

SKAF har derfor kun bemærkninger til visse elementer i den del af lovudkastet, som angår forslag til ændring af forvaltningsloven.

Lovens anvendelsesområde

I lovudkastet foreslås en ændring af forvaltningslovens § 1, stk. 2 (lovens anvendelsesområde), som indebærer, at der indsættes bestemmelse om, at loven finder anvendelse for al virksomhed, der udøves af selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov - samt selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der (hermed alene) er tale om en lovfæstelse af allerede gældende ret, idet de pågældende selvejende institutioner mv. allerede henregnes til den offentlige forvaltning.

SKAF skal dog i denne forbindelse bemærke, at der i dag findes en række selvejende institutioner, som varetager offentlige opgaver, men som falder uden for forvaltningslovens anvendelsesområde. Her kan eksempelvis nævnes en række uddannelsesinstitutioner, som i det væsentlige er offentligt finansierede, og som i øvrigt er undergivet intensiv offentlig regulering. For disse institutioner gælder det i øvrigt, at medarbejderne er ansat i henhold til de for det offentlige område gældende fællesoverenskomster og/eller organisationsaftaler/overenskomster eller anden form for regulering af løn- og ansættelsesvilkår.

SKAF har naturligvis noteret sig, at Justitsministeriet med forslaget til ændring af forvaltningslovens § 1, stk. 3 (delvis videreførelse af gældende § 1, stk. 2), foreslår at vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om, at forvaltningsloven skal gælde for nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger mv., hvis udgifterne ved deres virksomhed overvejende dækkes af statslige, regionale eller kommunale midler, eller i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelser på det offentliges vegne.

De foreslåede ændringer er imidlertid efter SKAF's opfattelse ikke tilstrækkelige til at sikre parters adgang til aktindsigt og partsmedvirken, hvorfor der for eksempelvis medarbejdere på de ovenfor nævnte uddannelsesinstitutioner, også efter en lovændring vil bestå en risiko for, at afgørelser hverken træffes på et korrekt grundlag eller på det sikrest mulige grundlag. Det anbefales derfor, at forvaltningsloven ubetinget kommer til at omfatte selskaber, institutioner, foreninger mv., hvis virksomhed overvejende dækkes af statslige, regionale eller kommunale midler, eller som ifølge lov eller anden forskrift varetager opgaver på det offentliges vegne.

SKAF har endvidere bemærket, at Justitsministeriet i relation til forslaget om ændring af forvaltningsloven ikke har medtaget en bestemmelse svarende til Offentlighedskommissionens forslag til § 4 i en ny offentlighedslov. Her foreslås det, at offentlighedsloven skal gælde for al virksomhed, der udøves af selskaber, hvis mere end 75 pct. af ejerandelene tilhører danske myndigheder. SKAF skal i denne forbindelse henvise til sit høringssvar af 26. februar 2010 vedrørende Offentlighedskommissionens betænkning, og anbefaler på denne baggrund, at forvaltningsloven også kommer til at omfatte selskaber, når offentlige myndigheder har ejerandele i et omfang, der sikrer myndighederne fuld kontrol med selskabet.

Ekstraheringspligt

Af udkastets forslag til forvaltningslovens § 14a fremgår, at ordene "sagens faktiske omstændigheder" i § 14, stk. 2, i den nugældende forvaltningslov foreslås ændret til "en sags faktiske grundlag". SKAF skal i denne forbindelse henlede opmærksomheden på, at medlemmer af Offentlighedskommissionen har stillet spørgsmål ved, hvor-

vidt der ved denne formulering af bestemmelsen lægges op til en tilbagevenden til en retstilstand, som var gældende før 1987 og derved en forringelse af parterers adgang til aktindsigt. Det anbefales derfor, at lovforslaget udformes på en sådan måde, at der - også efter en lovændring - gives aktindsigt i såvel faktuelle forhold som i myndighedernes vurdering af de faktuelle forhold.

Afslutningsvis skal der knyttes en enkelt bemærkning til lovudkastets forslag til § 14b. Heraf fremgår, at der i sager, hvor der findes en almindelig praksis for at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager, (i lyset af forslaget til § 14a, stk. 1) også skal gives aktindsigt i oplysninger om eventuelle interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget af de pågældende spørgsmål.

Som lovudkastet er formuleret, synes det således udelukket at give aktindsigt i en myndigheds interne faglige vurderinger, som foreligger i endelig form, hvis myndigheden normalt ikke benytter sig af eksterne faglige vurderinger til afgørelse af den pågældende sagstype.

Sådanne faglige vurderinger må imidlertid anses for særdeles væsentlige for parterers muligheder for at reflektere, forstå og eventuelt klage over afgørelser. Det er derfor SKAF's opfattelse, at der - uanset sådanne faglige vurderingers eventuelle interne karakter - altid bør være adgang til aktindsigt i faglige vurderinger, så snart de foreligger i endelig form.

Med venlig hilsen

Stig Bertelsen

Birgitte Broberg

Akt.nr. 198

Fra: Eva Lehgaard Kirkelund [EvaLehgaardKirkelund@dsr.dk]
Sendt: 20. oktober 2010 14:13
Til: Justitsministeriet
Emne: Sundhedskartellet's hørings svar - forslag til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Vedhæftede filer: SHK svar på høring - forslag til ændring af forvaltningslov og retsplejelov.docx

Vedhæftet sendes Sundhedskartellet's svar på høring over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven.

Med venlig hilsen
Eva Kirkelund
Chefkonsulent

shk-ek@sundhedskartellet.dk
+45 4695 4207
+45 2943 8416

Sankt Annæ Plads 30,
Postboks 2277
DK-1025 København K
+45 4695 4060
www.sundhedskartellet.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Den 19-10-2010
J.nr.:

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Justitsministeriet har ved brev af 22. september 2010 anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Sundhedskartellet har følgende bemærkninger til forslag til ændring af forvaltningsloven:

Lovforslagets § 1, stk. 2 og 3.

Sundhedskartellet har noteret sig, at bestemmelsen er udtryk for en lovfæstelse af gældende ret.

Sundhedskartellet mener, at forvaltningslovens dækningsområde, bør udvides til utvivlsomt at omfatte selvejende institutioner og andre private selskaber, institutioner foreninger m.v. (uanset hvilket grundlag de drives på) som varetager opgaver på det offentliges vegne. Det forekommer urimeligt, at en borger/part ikke har mulighed for udøve partsbeføjelser og få aktindsigt i henhold til forvaltningsloven, hvis myndigheden har besluttet at lade opgaven varetage af private, som ikke er omfattet af forvaltningsloven.

I relation til de områder der er relevante for vores medlemsgrupper gør dette sig særligt gældende for selvejende institutioner m.v. hvor offentlige aftaler og overenskomster finder anvendelse.

Lovforslagets § 14a.

Sundhedskartellet har noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at bestemmelsen viderefører den gældende bestemmelse i forvaltningslovens § 12, stk. 2, og § 14, stk. 2.

Alligevel skal vi anføre, at det giver anledning til betænkelighed, at den gældende formulering "oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder" foreslås ændret til "oplysninger om en sags faktiske grundlag". Sundhedskartellet skal

udtrykke sin bekymring for, at den sproglige ændring vil føre retstilstanden tilbage til før 1987.

Sundhedskartellet foreslår, at formuleringen ændres, så det utvetydigt fremgår, at retten til aktindsigt gælder oplysninger angående sagens faktiske forhold, som myndighedens vurdering af sagens faktiske forhold.

Lovforslagets § 14b.

Med lovforslagets § 14b, foreslås det, at i sager, hvor der er almindelig praksis for at indhente eksterne faglige vurderinger omfatter retten til aktindsigt også oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget af de pågældende spørgsmål.

Sundhedskartellet hilser ligestillingen af interne og eksterne faglige vurderinger velkommen.

Samtidigt skal det dog anføres, at begrænsningen i lovforslagets § 14b, til kun at angå sager, hvor der er almindelig praksis for at indhente eksterne faglige vurderinger forekommer kunstig og unødvendig.

Efter Sundhedskartellet opfattelse bør en part have en ubetinget ret til aktindsigt i faglige vurderinger i endelig form, interne som eksterne, og uanset om der er almindelig praksis for at indhente eksterne faglige vurderinger. Adgangen til aktindsigt i faglige vurderinger anser vi for at være af afgørende betydning for at en part til fulde kan varetage sine interesser i sagen.

Sundhedskartellet finder at betingelsen om, at der skal være tale om en "faglig vurdering" i "endelig form" burde være tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke er ret til aktindsigt i myndighedens foreløbige overvejelser.

Med venlig hilsen

Eva Kirkelund
Chefkonsulent

Akt.nr. 204

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven

Sendt: 21. oktober 2010 09:42

Til: Birgitte Broberg

Emne: VS: Bemærkninger til forslag til lov om ændring af forvaltnings- og retsplejeloven

Til aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: Nils Mulvad [mailto:nils.mulvad@kaasogmulvad.dk]

Sendt: on 20-10-2010 17:42

Til: Christian Hesthaven

Emne: Bemærkninger til forslag til lov om ændring af forvaltnings- og retsplejeloven

Til Justitsministeriet
Lovafdelingen
Statsretskontoret

Åbenhedstinget tilslutter sig hermed de bemærkninger til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven, som er fremsendt af Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Med venlig hilsen

Nils Mulvad

Formand for Åbenhedstinget

51504808

Retshjælpen holder lukket i uge 42
dvs. fra d. 18. til d. 22. oktober – begge dage incl.

Akt.nr. 150

Aarhus retshjælp

åbningstider:
mandag 13.00-19.00
tirsdag 16.00-19.00
onsdag 13.00-16.00
torsdag 13.00-16.00
fredag 10.00-13.00

Jmt. modt.

7 - OKT. 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato: 06. oktober 2010

Vedr. : Høring om lovforslag til ændring af Forvaltningsloven og Retsplejeloven

Retshjælpen har modtaget Deres høringsskrivelse af 24. sept. 2010 vedr. ovennævnte lovforslag, og kan oplyse at vi ingen specifikke bemærkninger har til lovforslagene.

Med venlig hilsen
ÅRHUS RETSHJÆLP

Søren Kjærns
Kontorchef